ЁШ ПАХТАКОРЛАРГА ЗАФАРЛАР

Бугун Тошкентда ёш пахтакор-механизаторларнинг Бутуниттифоқ V слёти очилади

ЁШЛАР, ПАХТАЧИЛИКНИ ЯНАДА РИВОЖЛАНТИРИШ УЧУН КУРАШДА ОЛДИНГИ САФДА БЎЛИНГ!

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ҲАМДА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 9 (3237). | Жума 14 январь 1966 йил. | Баҳоси 2 тийин.

Гвардиячилар анжумани

Совет пахтачилигида ўтган йили жуда катта муваффақиятлар қўлга киритилди. Мамлакатимизда бу соҳадаги етти йиллик план ошириб бажарилди. Бу оламшумул ғалабани қўлга киритишда даларимизнинг меҳнатсевар ёш гвардиячилари ғайрат ва шижоат кўрсатдилар. Ўрта Осиё, Закавказье ва Қозоғистон пахта далаларида меҳнат қилган йигит-қизлар ҳосилдорликни оширишга ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшдилар.

Республикамизда 3 миллион 900 минг тонна, областимизда 352 минг тоннадан ортиқ «оқ олтин» етиштиришда ёшларимиз қилган меҳнатини алоҳида таъкидлаш керак.

Бугун республикамиз пойтахти Тошкентда очилаётган ёш пахтакор — механизаторларнинг Бутуниттифоқ V слёти қатнашчилари 1965 йилги иш якунлари ва янги беш йилликда ёш пахтакорлар олдида турган вазифаларни муҳокама қиладилар.

Бу катта анжуманда Озарбайжон, Туркманистон, Қирғизистон, Тожикистон ва Жанубий Қозоғистондан келган пахтакор-механизаторлар қатнашиб ўзбек ҳамкасабалари билан учрашадилар, суҳбатлашадилар, ютуқларга қандай қилиб эришаётганликлари тўғрисида ўртоқлашадилар, бу йилги режалари ҳақида сўзлашиб оладилар.

Пахтачиликни комплекс механизациялаштириш — энг асосий вазифаларимиздан бири ҳисобланади. Пахтакор республикаларнинг ёш механизаторлари бу соҳада йил сайин катта ютуқларни қўлга киритмоқдалар. Минглаб хотин-қизлар Турсуной Охунова изидан бориб, бу шарафли касбни эгалладилар, «зангори кема»ларни моҳирлик билан бошқармоқдалар.

Слёт қатнашчилари КПСС XXIII съезди бўладиган бу йил мамлакатимиз бўйича кам деганда 5 миллион 300 минг тонна «оқ олтин» етиштиришга муносиб ҳисса қўшиш учун қандай вазифаларни амалга ошириш кераклиги тўғрисида маслаҳатлашадилар.

Слёт қатнашчиларига пахтачиликни комплекс механизациялаштиришда ва ҳосилдорликни тинмай оширишда янгидан-янги муваффақиятлар тилаймиз!

ПАРТИЯ ТАШКИЛОТЛАРИ ҲАЁТИДА МУҲИМ ДАВР

Областимизнинг район ва шаҳарларида партия конференциялари бошланди. Оққўрғон ва Юқори Чирчиқ районларида партия конференциялари бўлиб ўтди. Партия конференциялари Ватанимиз ҳаётида олам шумул тарихий воқеалар, совет кишилари турмушида катта ва қувончли ишлар амалга оширилаётган, бутун мамлакат партиямизнинг навбатдаги XXIII съездига қизғин тайёргарлик кўраётган унутилмас кунларда чақирилмоқда.

Партия конференциялари партия ташкилотлари ҳаётида, барча коммунистлар ва совет кишилари ҳаётида ғоят катта сиёсий аҳамиятга эга бўлган воқеадир. Бу конференцияларда коммунистлар партия ташкилотлари фаолиятидаги, унинг ҳисобот сайлов давридан буён ўтган вақт ичидаги ишларига: коммунистларни тарбиялаш, уларнинг сиёсий ва меҳнат фаолиятини ошириш, бошланғич партия ташкилотлари ишчанлиги ва жанговарлик қобилиятини юксалтириш йўлида, партия ташкилотларининг сафларини мустаҳкамлаш ва уларнинг сиёсий хўжалик ҳаётимиздаги роли ва иштирокини ошириш соҳасидаги ишларга якун ясайдилар. галдаги вазифаларни белгилаб оладилар.

Партиямиз Марказий Комитетининг октябрь ва ноябрь (1964 йил) Пленумлари ва 1965 йилда бўлиб ўтган Пленумлари хўжалик ва маданий қурилишга раҳбарликнинг ленинча нормаларини тиклади. Партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг ролини, ташкилотчилик ва ишчанлик қобилиятларини янада оширди. Партиявий ишда ленинча нормаларнинг тикланганлиги, ягона область, ўлка ва район партия комитетлари ташкил топганлиги партия ташкилотларининг ташаббускорлик билан янгича ишлаш, масалаларни ижодий ҳал этиш, коммунистларнинг сиёсий хўжалик ҳаётда актив иштирок этиб, ҳар бир соҳада авангард ва ибратли бўлишларини таъминлади. Эски методларда иш олиб бориш, мажлисбозлик, қоғозбозлик, коммунистлар тақдирига юзаки қараш, omманинг ҳаққоний таклиф ва мулоҳазаларига енгил-елпи муносабатда бўлиш сингари нотўғри практика ва иллатларга барҳам берилди. Ҳар бир партия ташкилоти ва ҳар бир коммунистнинг яратувчилик меҳнати, ижодий камолати, янгичасига раҳбарлик қилиши ва ташаббускорлик учун кенг йўл очиб берилди.

Областимиз партия ташкилотлари КПСС Марказий Комитетининг Пленумлари қарорларини амалга ошираборив, ўтган ҳисобот давридан буён анча ўсди ва мустаҳкамланди. Партия сафлари саноат корхоналари, қишлоқ хўжалиги, фан ва маданиятнинг илғор кишилари ҳисобига ўсди. Ҳисобот-сайлов йиғилишларида, кенгаш ва актив йиғилишларида коммунистлар партия ташкилотлари иш фаолиятига объектив ва танқидий нуқтаи назардан қараб, қимматли таклиф ва маслаҳатлар бердилар.

Областимизнинг сиёсий ва хўжалик ҳаётида партия ташкилотларининг ва коммунистларнинг роли, таъсири кучайиб бормоқда. Партия ташкилотлари муҳим ҳаётий вазифаларни кенг жамоатчиликнинг актив иштирокида ижобий ҳал этмоқдалар.

Ўтган йил барча совет кишилари сингари областимиз меҳнаткашлари ҳаётида ҳам катта ғалабалар қўлга киритилган ва улкан яратувчилик ишлари амалга оширилган йили бўлди. Областимиз саноат корхоналари ходимлари етти йиллик топшириқларини муддатидан олдин ошириб бажардилар. Ишчиларнинг ташаббускорлиги, ғайрат ва шижоати янада ошди. Қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари, айниқса, пахтакорларимиз эришган муваффақиятлар ҳар бир совет кишисини чексиз қувонтиради. Давлат планигина эмас, оширилган социалистик мажбуриятлар ҳам бажарилди. Маданий қурилиш, халқ фаровонлигини ошириш йўлида, хўжалигимизнинг бошқа барча соҳаларида ҳам ана шундай зафарлар қўлга киритилди. Бу улкан ишларнинг ҳар бирида партия ташкилотларининг, коммунистларнинг иштироки, уларнинг роли ғоят катта бўлди. Партия ташкилотлари барча меҳнаткашларни сиёсий-хўжалик вазифаларини муваффақиятли ҳал этишга сафарбар этдилар.

Область партия ташкилотлари ва коммунистлар ўзларининг навбатдаги конференцияларига Коммунистик партия атрофига янада маҳкам жипслашган бир вазиятда келдилар. Партия конференцияларини муносиб кутиб олмоқдалар. Район ва шаҳар партия конференциялари партия ташкилотларимиз жанговарлигини, коммунистларнинг ишчанлик қобилиятлари ва авангардлигини оширишда катта мактаб бўлади. Конференцияларга пухта тайёргарлик кўриш ва уюшқоқлик билан ўтказиш муҳим вазифадир. Конференцияларда ҳар бир партия ташкилотининг фаолияти ҳақида атрофлича фикр юритилиши, раҳбарликдаги янги метод ва тажрибалар кенг оммалаштирилиб, олға томон ҳаракатимизга тўсқинлик қилувчи, партия ташкилотларининг ташаббус кўрсатиб ишлашларига халақит берувчи камчиликлар қаттиқ танқид остига олиниши лозим. Конференцияларда дабдабабозлик, мақтанчоқликка йўл берилмаслиги, аксинча масалаларни ишчанлик билан муҳокама қилиш, ҳар бир ишда, ҳар бир соҳада партия ташкилотлари ва коммунистларнинг роли ва таъсирчанлигини ошириш юзасидан қимматли таклифлар ўртага ташланиши керак.

Шуни айтиш керакки, областимизнинг баъзи партия ташкилотлари ҳали ҳам ўз ишларини янги вазифалар ва талаблар даражасида олиб бораётганлари йўқ. Бунинг натижасида ўтган йили бир неча саноат корхонаси давлат планини бажармади, мамлакат олдида қарздор бўлиб қолди. Қишлоқ хўжалигининг айрим тармоқлари бўйича паст кўрсаткичларга эришилди. Партия ташкилотлари меҳнаткашлар ўртасида, айниқса, ёшлар ўртасида тарбиявий ишларни юксак даражага кўтарган эмаслар. Турмуш маданиятини ошириш, эскилик қолдиқларига қарши кураш, янги коммунистик анъаналарни ривожлантириш, ёшларни революцион традициялар руҳида, ўз Ватани ва халқига садоқат, муҳаббат ва ватанпарварлик руҳида тарбиялаш — партия ташкилотларимизнинг асосий вазифасидир. Бу ва шунга ўхшаган ғоят муҳим ишлар партия конференцияларида асосий ўрин олмоғи лозим.

Совет халқи янги йил — янги беш йиллик йилини бошлаб юборди. Бутун мамлакат партиямизнинг XXIII съезди арафасида турибди. Шу муносабат билан ижодий меҳнат, ғайрат ва ташаббус, сиёсий активлик қайнар булоқдек мавж урмоқда. Янги ташаббуслар вужудга келмоқда. Илғор корхоналар йилнинг дастлабки куниданоқ юксак марраларни эгалламоқдалар. Москвалик ва ленинградликларнинг ажойиб ташаббуси ҳамма ерда қизғин қўллаб-қувватланмоқда. 1966 йил вазифалари янада улкан ва масъулиятлидир. Бу вазифалар ҳар бир ишчи, колхозчи, ҳар бир хизматчи ва мутахассисдан, ҳар бир партия, совет, касаба союз, комсомол ва хўжалик ходимидан юксак интизом, ташаббус ва ғайрат кўрсатиб ишлашни талаб этади.

КПСС Марказий Комитетининг март ва сентябрь Пленумлари қарорлари асосида қишлоқ хўжалиги ва саноатни ривожлантириш соҳасида янги зафарларга эришайлик, КПСС нинг XXIII съездини коммунистик қурилишнинг барча соҳаларида муносиб совғалар билан кутиб олайлик.

Суратларда: (чапда) Ёш пахтакор-механизаторларнинг Бутуниттифоқ V слётига келган қирғизистонлик пахтакорлардан бир группаси Ўзбекистон ССР халқ хўжалиги ютуқлари виставкасида янги қишлоқ хўжалик техникаси билан танишмоқдалар. (Ўнгда) слёт қатнашчиларидан Тожикистон ССР Фарҳод районидаги «Октябрь 40 йиллиги» колхозининг механик-ҳайдовчиси Р. Рашидова ва Янгийўл районидаги «Қизил Октябрь» колхозининг комплекс механизациялашган участкаси бошлиғи С. Турдиалиева ўртоқлар ўзаро суҳбатлашмоқдалар.

А. Абалян фотолари.

СЛЁТГА СОВҒА

Слёт қатнашчиларининг қайси бирига қараманг, чеҳрасида табассум жилва қилади. Улар бу катта анжуманга ёруғ юз билан келганликлари шундан кўриниб турибди. Мен қардош ҳамкасабаларим билан танишиб, суҳбатлашарканман, уларнинг чинакам меҳнаткаш эканликлари яққол сезилиб турарди. Улар ўтган йили миллионлар қатори фидокорлик кўрсатиб меҳнат қилдилар ва эл-юртимизнинг бойлигини оширишга катта улуш қўшдилар.

Бунда менинг ҳам озми-кўпми ҳиссам бор. Бултур «зангори кема»ни бошқариб, мавсум охиригача эл хирмонига 140 тонна «оқ олтин» тўкишга муваффақ бўлдим. Бу ютуғим ўзимни ғоят руҳлантириб юборди. Нега деганингизда, мактабда ўқиб юрганимда пахта теримига чиқардим, қўл билан кунига кўп деганда 60-70 килограмм пахта терардим, ўшанда келажакда бунчалик кўп пахта теришни ҳатто хаёлимга ҳам келтирмаган эдим.

Ўнинчи синфни битиргач, ўз колхозимизда қолиб ишлашга аҳд қилдим. Правлениедан руҳсат олиб, механизаторлар мактабига ўқишга кетдим. Битириб келгач, қадрдон колхозимда механик-ҳайдовчи бўлиб ишлайбошладим. Дастлабки йил мен учун анча оғир бўлди. Чунки касбим ҳали янги, кўп нарсаларни билмасдим. Лекин умидсизланмадим, тажрибали механизаторлардан маслаҳатлар сўрадим, билмаганларимни ўрганиб олдим. Хуллас қисқа вақт ичида механизаторлик маҳоратининг миридан-сиригача билиб олдим. Бултур 140 тонна пахта терганлигимнинг боиси ҳам ана шунда.

Ўйлайманки, ёш пахтакор-механизаторларнинг бугун очиладиган Бутуниттифоқ слётидан мен анча нарсаларни ўрганиб қайтаман.

Қамбар УСЕНОВ,

Қирғизистон ССР, Қорасув районидаги Киров номли колхознинг механик-ҳайдовчиси.

МАШИНА—ҚАНОТИМИЗ

Биз озарбайжонлик ёш пахтакорлар шундай слёт чақирилишини кўпдан буён орзу қилиб юрардик. Мана, бугун ёш пахтакор-механизаторларнинг Бутуниттифоқ V слётининг чақирилиши биз учун айни муддао бўлди. Бу катта анжуманга Озарбайжон пахтакорларининг вакиллари ёруғ юз билан келдилар. Чунки бизнинг республикамизда етти йилликнинг сўнгги босқичида пахта етиштиришни кўпайтириш борасида янги зафарлар қўлга киритилди.

Мен бошчилик қилаётган звено пахтакорлари колхозимизнинг, районимизнинг, республикамизнинг, қолаверса мамлакатимизнинг «оқ олтин» хирмонини бойитишга ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшдилар. Биз йиллик планни қарийб икки баравар ошириб бажардик. Гарчи об-ҳаво анча ноқулайликлар туғдирган бўлса ҳам, деҳқонларимиз фидокорлик кўрсатиб меҳнат қилганликлари, илғорлар тажрибасини қўллаганликлари, дала ишларини машиналар билан бажаришга катта эътибор берганликлари туфайли йил охирида ҳар гектар ердан ўрта ҳисобда 34 центнердан кўпроқ «оқ олтин» йиғиб-териб олишга муваффақ бўлдик. Бу — звеномиз пахтакорларининг КПСС XXIII съездига ҳамда бугунги слётга қилган туҳфаларидир.

Слётга келган ўзбекистонлик, туркманистонлик, тожикистонлик, қирғизистонлик ва қозоғистонлик ёш пахтакорларга озарбайжонлик пахтакорлар номидан, шахсан ўз номимдан қизғин салом йўллайман!

Малоҳат МАМЕДОВА,

Озарбайжон ССР, Агжабади районидаги Самад Вурғун номли колхозининг звено бошлиғи, Озарбайжон ЛКСМ Марказий Комитетининг пленум аъзоси.

АСОСИЙ ЭЪТИБОР КАДРЛАРНИ ТАНЛАШ ВА ТАРБИЯЛАШГА ҚАРАТИЛСИН

Ўзбекистон комсомол марказий комитетининг пленумидан

Ўзбекистон комсомол ташкилоти ёшларнинг иззат-ҳурматига сазовор бўлган кўпгина яхши ташкилотчиларни тарбиялаб етиштирди. Комсомол кадрларнинг состави йил сайин яхшиланмоқда, уларнинг умумий билим ва ғоявий савияси ўсиб бормоқда. Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг 13 январда бўлиб ўтган пленумида шу тўғрида гапирилди. Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари Р. Х. Абдуллаева комсомол комитетларининг комсомол кадрлари ва активларни танлаш ҳамда тарбиялаш соҳасидаги ишларини янада яхшилаш тўғрисида доклад қилди.

Пленум қатнашчилари асосий эътиборни комсомол кадрлари ва активларни танлаш ҳамда тарбиялашдаги камчиликларни йўқотишга қаратдилар. Ёшларнинг сиёсий ва ишчанлик хислатлари, ғоявий жиҳатдан чиниққанлиги, сиёсий фаолият натижалари, ташкилотчилик қобилиятлари уларни комсомол ишига кўтаришда асосий мезон бўлиши керак эканлиги таъкидланди. Ёш коммунистларни комсомол ишига кўпроқ жалб этиш, қиз-жувонларни ва хусусан маҳаллий миллат қизларини комсомол ишларига кўтариш зарур.

Пленумда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари В. Г. Ломоносов нутқ сўзлади.

Муҳокама этилган масала юзасидан қарор қабул қилинди.

Пленум Ўзбекистон комсомолининг XVIII съездини 1966 йил 15 мартда чақиришга қарор қилди.

Пленумнинг ишида ВЛКСМ Марказий Комитетининг секретари В. Т. Дувакин қатнашди.

(ЎзТАГ).

СОВЕТ ПАРТИЯ-ҲУКУМАТ ДЕЛЕГАЦИЯСИНИНГ МОНГОЛИЯ ХАЛҚ РЕСПУБЛИКАСИДА БЎЛИШИ

УЛАН-БАТОР, 13 январь. (ТАСС махсус мухбирлари). Бугун бу ерда ҳукуматнинг «ихтэнгэр» резиденциясида КПСС Марказий Комитетининг Биринчи Секретари Л. И. Брежнев бошчилигидаги Совет Иттифоқи Партия-Ҳукумат делегацияси билан Монголия Халқ Революцион партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, Монголия Халқ Республикаси Министрлар Советининг раиси Ю. Цеденбал бошчилигидаги Монголия Халқ Республикаси партия-ҳукумат делегацияси ўртасида музокаралар бошланди.

А. Н. Косигин М. Х. Майвандвал билан учрашди

ДЕҲЛИ, 13 январь. (ТАСС). СССР Министрлар Советининг раиси А. Н. Косигин кеча Л. Б. Шастри хотирасига бағишлаб ўтказилган мотам митингидан кейин Афғонистон Бош Министри М. Х. Майвандвал билан учрашди ва суҳбатлашди. Дўстона вазиятда ўтган суҳбатда Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг раиси Р. Қурбонов қатнашди. Шу куни А. Н. Косигин лорд Маунтбэттенни унинг илтимосига биноан қабул қилди. Маунтбэттен Л. Б. Шастрини дафн этиш маросимида Англия давлати бошлиғининг вакили бўлиб қатнашган эди.

МОНГОЛИЯ РАҲБАРЛАРИ БИЛАН УЧРАШУВ

УЛАН-БАТОР, 12 январь. **(ТАСС махсус мухбирлари).** Бугун ҳукумат уйида Улан-Баторга келган Совет Иттифоқи партия-ҳукумат делегациясининг Монголия Халқ Революцион Партияси Марказий Комитети ва Монголия Халқ Республикаси ҳукумати раҳбарлари билан учрашуви бўлиб ўтди.

Учрашув вақтида совет делегациясининг бошлиғи Л. И. Брежнев Халқ Монголиясига келишга таклиф этганликлари, совет делегациясини қизғин, самимий кутиб олганликлари, қардош монгол халқининг ҳаёти билан танишиш имкониятини бериб қўйганликлари учун Монголия Халқ Революцион Партияси Марказий Комитети билан Монголия Халқ Республикаси ҳукуматига КПСС Марказий Комитети номидан ташаккур билдирди.

Ўз навбатида Монголия Халқ Революцион Партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари, Монголия Халқ Республикаси Министрлар Советининг раиси Ю. Цеденбал совет делегацияси аъзоларини Монголия Халқ Революцион Партияси Марказий Комитети, Республика ҳукумати, бутун монгол халқи номидан табриклаб, уларнинг монгол элидаги сафари ҳушнудлик билан ўтишини тилади. Учрашувда Л. И. Брежнев совет рассоми Л. Земсков чизган «Ленин разливда» деган суратни КПСС Марказий Комитети номидан Монголия Халқ Революцион Партияси Марказий Комитетига совға қилиб топширди.

ҲИНДИСТОН ЭЛЧИХОНАСИДА

Ҳиндистон Бош Министри Лаъл Баҳодир Шастрининг вафоти тўғрисидаги хабар совет кишиларининг дилларига қайғу солди. Совет гражданлари, ўқувчилар, турли ташкилотлардан Ҳиндистон республикасининг Совет Иттифоқидаги элчиси Трилоки Натх Кауль билан элчихона номига кўпдан-кўп телеграммалар ва хатлар келмоқда. Москва, Ленинград, Киев, Луцк, Самарқанд, Фарғона ва бошқа шаҳарлардан юборилган ана шу телеграмма ва хатларда оғир жудолик муносабати билан қайғули сўзлар ёзилган.

Обух кўчасидан ўтаётган юзлаб москваликлар тинчлик йўлидаги матонатли курашчи, Совет Иттифоқининг қадрдон дўсти Лаъл Баҳодир Шастрининг портрети олдига келганда тўхтаб қолмоқдалар. Атоқли давлат арбобининг портрети мотам хошиясига ўралиб, Ҳиндистон элчихонасининг эшиги тепасига қўйилган.

Бир кун аввалгидек, Лаъл Баҳодир Шастри дафн этиладиган 12 январь кунида ҳам совет давлат ва жамоат ташкилотларининг вакиллари, дипломатик корпус аъзолари элчихонага ташриф этдилар. Улар вафот этган бош министр хотирасини ҳурматлаб, мотам дафтарига қўл қўйдилар.

Шахсан келиб, чуқур таъзия билдирган кишилар орасида СССР ташқи савдо министри Н. С. Патоличев, СССР Олий ва ўрта махсус таълим министри В. П. Елютин, СССР маданият министри Е. А. Фурцева, СССР Олий судининг раиси А. Ф. Горкин, СССР Министрлар Совети ташқи иқтисодий алоқалар давлат комитетининг раиси С. А. Скачков, СССР Министрлар Совети ҳузуридаги чет мамлакатлар билан маданий алоқалар комитетининг раиси С. К. Романовский, СССР Министрлар Совети ҳузуридаги радиоэшиттириш ва телевидение комитетининг раиси Н. Н. Месяцев, РСФСР ташқи ишлар министри М. А. Меньшиков, Осиё ва Африка мамлакатлари бирдамлиги совет комитетининг, П. Лумумба номли халқлар дўстлиги университетининг вакиллари ва бошқалар бор эди.

СССР мудофаа министрининг ўринбосари, Совет Иттифоқи маршали И. Х. Баграмян, бронетанк қўшинлари бош маршали П. А. Ротмистров, СССР мудофаа министрлиги ташқи алоқалар бўлимининг бошлиғи генерал-лейтенант М. С. Маслов, бир группа генераллар, адмираллар ва офицерлардан иборат СССР қуролли кучлари делегацияси Ҳиндистон республикаси элчихонасидаги ҳарбий ва ҳарбий-денгиз атташеси бригада генерали Хари Сингхга совет армияси ва ҳарбий-денгиз флоти жангчилари номидан таъзия билдирди. (ТАСС).

А. Н. Косигиннинг Деҳлида бўлиши

ДЕҲЛИ, 13 январь. (ТАСС). Бу ерда меҳмон бўлиб турган СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин бугун Ҳиндистоннинг Буюк давлат ва сиёсий арбоблари Махатма Ганди билан Жавоҳарлаъл Неру кремация қилинган жойларга бориб, гулчамбарлар қўйди. Совет Ҳукуматининг бошлиғи билан бирга гулчамбарлар қўйиш маросимида Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг раиси Р. Қурбонов, СССРнинг Ҳиндистондаги элчиси И. А. Бенедиктов ва бошқа расмий кишилар иштирок этдилар.

Совет Иттифоқи делегацияси Ватанига жўнаб кетди

ХАНОЙ, 13 январь. (ТАСС). КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, Марказий Комитет секретари А. Н. Шелепин бошчилигидаги Совет Иттифоқи делегацияси бугун эрталаб махсус самолётда ватанига жўнаб кетди. Аэродромда делегацияни Вьетнам Демократик Республикасининг Бош Министри Фам Ван Донг, Вьетнам Меҳнаткашлар Партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари Ле Зуан, Вьетнам Меҳнаткашлар Партияси Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси Нгуен Зуй Чинь, Вьетнам халқ армияси бош штабининг бошлиғи Ван Тьен Зунг кузатиб қолдилар.

ТЕЖАМКОРЛИК УЧУН КУРАШГА!

Москвалик ва ленинградликлар ташаббуси изидан

Аҳмаджон Исмоилжонов Тошкент тепловоз депосининг пешқадам машинистларидан. У пассажирларни тезроқ манзилган элтиб қўйиш билан бирга кўплаб ёнилғи ҳам тежамоқда. Суратда: ўртоқ А. Исмоилжонов.

А. Усмонов фотоси.

ТЕЖОҒЛИ ИШ — БЕЖОҒЛИ

Областимиз саноат корхоналари ва қурилиш ташкилотлари коллективлари москвалик ва ленинградлик саноатчиларнинг металл ва материалларни тежаб-тергаб сарфлаш бўйича бошлаган ташаббусларига қўшилиб, ўз зиммаларига конкрет мажбуриятлар олмоқдалар. Бизнинг фирмамиз коллективи ҳам бу ажойиб ташаббусга қўшилди.

Яқинда Марказий универсаль магазинига корхонамиз маҳсулоти қандай сотилаётганлиги билан қизиқиб кириб қолдим, — деб ҳикоя қила бошлади директор. — Магазин вакили мени костюмлар бўлимига бошлади-да: «Лавсан ва трилендан тикилган костюмлар бозорининг чаққонлигини кўрдингизми? Келганлари пешма-пеш сотилиб кетяпти. Прилавкалар яна бўш. Энди кўпроқ мол заказ қилишга тўғри келяпти» деди. Хурсанд бўлиб кетдим. Ахир яқин-яқинларгача ҳар гапнинг бирида бизга «молларингиз баҳоси қиммат, сифати паст, фасони эски» деб таъна қилишарди.

1965 йил биз учун ниҳоятда оғир келди. Йил давомида планимиз 24 марта ўзгарди. Ҳар ойда икки мартадан план тузилди, икки мартадан оворагарчилик бўлди. Ишлаб чиқарган буюмларимизнинг 32 хили давлатга зиён келтира бошлади. Нима қилишни билмай бошимиз қотди. Собиқ халқ хўжалиги кенгаши арз-додимизга қулоқ солмади. Шу кезларда КПСС Марказий Комитети сентябрь Пленуми бўлди-ю, жумбоқ масалаларни ҳал этиш йўли топилди. Пленум қарорлари асосида ишни қайта ташкил этишга киришдик. Янги моделлар бўйича буюмлар ишлаб чиқара бошладик. Қўйилган нархлар ўзгартирилди. Мана, энди янги йилдан бери тайёрлаётган буюмларимизнинг биронтаси ҳам давлатга зиён келтираётгани йўқ. Рентабель хўжаликка айланмоқдамиз. Шу боисдан ҳам янги беш йилликнинг дастлабки одими барча қатори биз учун ҳам қутлуғ келди, десак бўлади.

Яқинда бичув цехига такомиллашган янги иккита электрон ўлчов машинаси ўрнатилди. Бу агрегатлар жон роҳати экан. Ҳар иккиси ҳам андозаларни ниҳоятда тўғри олишда, бирор миллиметр ҳам қийтиқ чиқармасликда бичувчиларимизга ёрдам бермоқда. Энди материаллардан фойдаланиш анча яхшиланган. Экономистларимизнинг дастлабки ҳисоб-китобларига кўра бу электрон машиналар йил давомида бизга 15 минг метр жун газлама, 2000 метр шойи, 10000 метр ип газламани тежаб берар экан. Буларни пулга чақсак 110 минг сўмни ташкил этади.

Тежалган материаллардан қанча буюм ишлаб чиқариш мумкин деб сўрарсиз, балки?! 5000 киши янги костюмли бўлиши мумкин. Бу фирмамизнинг икки ярим кунда тайёрлайдиган маҳсулотидир.

Тежоғли иш — бежоғли, дейди доно халқимиз. Беҳуда чиқимларга қарши кураш бошлаб яна бир қатор тадбирларни амалга оширмоқдамиз. Илгарилари цехлар учун электр энергиясидан фойдаланиш нормаси белгиланмасди. Қайси цех қанча энергия сарфласа сарфлайверарди. Энди бундай хўжасизликка чек қўйилмоқда. Цехларга счетчиклар ўрнатамиз, лимит белгилаймиз. Токи беҳуда электр энергияси сарфиётига йўл қўйилмасин. Бу тадбир бизга икки минг сўмлик фойда келтиради. Механика цехининг табиий газ билан ишлашга ўтиши, плиталарнинг газда қиздирилиши ҳам уч минг сўмлик электр энергиясини иқтисод қилиб қолиш имконини бераяпти. Агар бу тадбирлар амалга оширилмаганида ҳар йили 40 минг киловатт-соатга яқин электр энергиямиз бекорга сарф бўлиб кетарди.

Материаллардан кўплаб тежаб қолишда, меҳнат унумдорлигини оширишда рационализатор ва ихтирочиларимиз алоҳида ғайрат-ташаббус кўрсатмоқдалар. Ўтган йили ижодкорларимиздан тушган таклифларнинг ишлаб чиқаришга жорий этилиши билан 130 минг сўмлик иқтисодий фойда олинди. Ижодкорларимиз ҳамон изланишда. Яқинда бош механик А. Капрелянц ва ремонтчилар бригадаси бошлиғи А. Булкин ўртоқлар «ПМЗ-22А» классли машинага муҳим ўзгартиш киритишди. Улар нейчага мокини қопқоқсиз жойлаштириш йўлини топдилар. Энди қопқоқдек мураккаб детални ясаб ўтиришга ҳожат қолмади. Мокига одатдагидан ўн метр кўп ип ўраш имкони туғилди. Бу таклиф фирманинг 6.000 сўмлик маблағини тежаб бераяпти.

Яқинда Иваново шаҳридаги тикувчилик корхоналарида бўлган мутахассисларимиз у ердан ажойиб бир янгиликни ўрганиб қайтишди. Бизда ҳозир 300 та 245-классли машина бор. Ҳар бир агрегатга металл тишли занжирдан иккитаси талаб этилади. Шу занжирдек нозик қисм йўқ ўзи машинада. Йил давомида уларни 20 марталаб янгилаб танкамиз қурирди. Ивановолик ҳамкасблар тажрибаси билан ҳозир занжир тишлари капрондан ясалмоқда. Бир марта ўрнатилган занжир икки йилга бемалол етаверади. Химия мўъжизаси билан ҳар йили икки тоннадан ортиқ металимиз тежаладиган бўлди.

Рационализатор ва ихтирочиларимиз яратиб бераётган қулайликлар, янги техника ва технология ишчилар меҳнатига барака киритмоқда. Коллективимиз КПСС XXIII съездини янги йилнинг биринчи квартал планини адо этиш билан кутиб олишга аҳд қилган. Аҳдига вафодор чеварлар бизда истаганингизча топилади. Мотористкалардан М. Мирзааҳмедова, М. Ғуломова, Ш. Маҳкамова, Н. Расулмуҳамедова каби ўнлаб пешқадамларимиз ҳозироқ келаси йил ҳисобидан маҳсулот ишлаб чиқаришаяпти. Қ. Муҳаммаджонова бошлиқ смена аъзолари ҳам сифатли ва кўримли кийимлар тикишда барчага ўрнак.

Юксалиш йўлига тушиб олдик. Фирмамиз истиқболи порлоқ. Янги марралар сари шахдам одимлар ташлаб бораяпмиз. Лекин ҳали олдимизда яна кўплаб муаммоларни ҳал этиш вазифаси турибди. Барча цехларни хўжалик ҳисобида ишлашга ўтказмоқчимиз. Ҳозир бунга катта тайёргарлик ишлари олиб борилмоқда. Цехлар хўжалик ҳисобига ўтгач, хомашёни тежашнинг яна янги-янги йўллари топилади. Чеварлар иқтисод қилиб қолган маҳсулотлари учун мукофотлар оладиган бўладилар.

Йилнинг иккинчи ярмидан бошлаб савдо тармоқлари билан бевосита алоқа ўрнатамиз. Орлов шаҳридаги «Радуга» фирмаси қўллаётган оператив планлаштириш системасини биз ҳам ўзимизда кенг жорий этамиз. Трилен, лавсан, нейтрон каби арзон ва кўримли материаллардан костюмлар тикишни тағин ҳам кўпайтириш режаларини тузмоқдамиз. Бу тадбирлар тўла-тўкис амалга ошгач, корхонамиз тағин ҳам бақувват хўжаликка айланади.

Ҳ. АБДУЛЛАЕВА.
«Юлдуз» тикувчилик фирмасининг директори.

ТАШАББУСГА ҚЎШИЛИБ

Москва ва Ленинград саноат корхоналари коллективларининг ватанпарварлик ташаббуси бепоён мамлакатимиз узра қанот қоқмоқда. Саноатчилар, бинокорлар, транспортчилар бу ташаббусга қўшилиб хомашё ва материалларни тежаш бўйича муҳим тадбирларни амалга оширмоқдалар. «Ташкенткабель» заводи ишчилари ҳам бу катта ишдан четда қолаётгани йўқ. Рангли ва қора металларни, изоляция материалларини тежаб қолиш бўйича корхона коллективи ўз зиммасига катта мажбуриятлар олди. Юқори кучланишли кабелларнинг кўндаланг кесимини 150-185 миллиметр ҳажмида ихчамлаштириш мумкинлиги ҳозир аниқланмоқда. Бу билан кўплаб материал иқтисод қилиниши мумкин. Прокатлаш агрегатида эса симларни кумуш қоришмасисиз уланаяпти. Бу операция учун илгари кўплаб қоришма талаб этилар эди.

Маҳсулотларни тежаш учун бошланган курашда комсомол-ёшлар айниқса катта ғайрат кўрсатмоқдалар. М. Мирвалиев, Н. Старенко, Т. Смесенко каби ўнлаб қалби олов ёшлар шу кунларда 200 ўрнига 250 километр турли хил кабеллар ишлаб чиқариб, смена топшириқларини ортиғи билан адо этишяпти. Улар мақсади энди фақат планни бажариш эмас, балки иш давомида кўплаб қимматбаҳо металларни иқтисод қилиб қолиш ҳамдир. Шу мақсад билан улар изланмоқдалар.

Коллектив ўз ички имкониятларини ҳисоблаб чиқиб йил давомида 270 тонна мис, 25 тонна алюминий, 55 тонна қоғоз, 40 тонна пластик моддалар ва кўплаб бошқа хил хомашёларни тежаб қолишга сўз берди. Иқтисод қилинган материаллардан яна 450 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш мумкин. Ҳозир мажбуриятни бажариш бўйича корхона цехларида катта кураш кетаяпти. В. Андреанов, И. Михайлюк, А. Рижов ўртоқлар бошлиқ цехлар коллективлари бу курашнинг олдинги сафларида бормоқдалар. Рационализатор ва ихтирочилар операцияларни соддалаштириш, жараёнларни тезлаштириш, унумдорликни ошириш бўйича муҳим тадбирларни ишлаб чиқмоқдалар.

Д. ХЎЖАЕВА.

ТОКАРЬ МАҲОРАТИ

Иззатнинг Совет Армияси сафидан қайтганнга ҳозир уч йилча бўлиб қолди. У биринчи кун корхонага шогирд бўлиб келган эди. Бора-бора устозлар ўгити ва тажрибаси билан токарлик касбини эгаллаб олди. Зеҳни ва ғайрати чакки эмас экан, уч ой деганда станокни мустақил бошқарадиган бўлди. Мана, ҳозир унга тенглашадиганлар кам корхонада. Тайёрлаётган деталларининг сифати ҳамманикидан яхши.

Моҳир токарь аввало станокнинг қувватидан тўла фойдаланишга ҳаракат қилади. Ҳар бир операцияда ёрдамчи вақтни қисқартириб, шунинг ҳисобига меҳнат унумдорлигини оширишга уринади. У СТХ-4 сеялкасидаги валнинг икки томонини станокда йўнаётганида доимо тезликни ошириб ишлайди. Лекин сифатга ҳалал текизмайди. Бунда тезлик ошгач, йўниш учун сарфланадиган вақт икки марта қисқаради.

Уч кулачокли патронга детални ўрнатиш пайтида ҳам Иззат алоҳида маҳорат кўрсатади. У бир йўла ўнг қўли билан шаблонни ҳам кўтаради. Шу тариқа кўрсатилган ҳажмли детални станокка ўнғай ўрнатади. Чап қўли эса шу зумда ключ билан детални мустаҳкамлай бошлайди. Сўнг икки қўллаб детални сўнгги бор мустаҳкамлашга киришади.

Одатда норма бўйича ишчига 0,83 минут қўшимча вақт берилади. Иззат Ялалов шундан фақатгина 0,4 минутини сарфлайди, холос. Моҳир токарь ҳозирги кунда кўпчиликка бош. Унинг бригадаси коммунистик меҳнат коллективи деган шарафли номни олиш учун курашмоқда. Бу курашда бригадиримизнинг ўзи олдинги сафларда бораяпти.

Ж. ПИРМУҲАМЕДОВ,
«Узбексельмаш» заводи инженери.

АВТОМАТ ЛИНИЯЛАР

Чирчиқ қишлоқ хўжалик машинасозлиги заводи коллективи қўлидан чиқаётган культиваторларни барча пахтакор республикаларда учратиш мумкин. Машинасозлар пахтакорлар меҳнатини енгиллаштиришга амалий иш билан кўмаклашмоқдалар. Улар культиватор чидамлилигини ошириш устида тинимсиз ижодий изланиш олиб боришяпти. Шунинг учун ҳам бу соҳада жуда кўп тадбирлар амалга оширилмоқда. Яқинда корхонада автоматик линия ишга туширилди. Бу линия культиваторнинг ер қатламини бўшатувчи тишлари сиртига қаттиқ қотишма суртишга мўлжалланган. У культиватор тишларининг чидамлилигини оширади. Тез йиийилиб кетмайдиган бўлади. Бундан ташқари культиватор деталларига механик ва термик ишлов берувчи яна бир қанча автоматик линиялар ишга туширилади.

Машинасозлар культиватор вазнини камайтириш, металл ва материалларнинг бекорга сарфланишини тўла бартараф этиш йўлида ҳам изланиш олиб боришмоқда. Москвалик ва ленинградлик саноатчиларнинг ташаббуси шунинг учун ҳам уларга жуда қўл келди. Завод коллективи бу ҳаракатда актив иштирок этмоқда.

ХЎЖАСИЗЛИК — ҚУРИЛИШ ДУШМАНИ

Қурилиш майдонини кўрмаган, у ерда бўлмаган бирор киши топилмас, албатта. Қурилиш ҳаммамизни хурсанд қилади. У ёки бу бино қад кўтараётганини кўрганимизда беҳад қувонамиз. Шунда бинокорларнинг ажойиб, яратувчилик меҳнатига тахсин ўқиймиз, улар билан фахрланамиз. Аммо қурилиш майдонида кишини ранжитадиган аҳволни ҳам кўпинча учратиш мумкин. Айрим қурилиш майдонларида хўжасизлик, тартибсизлик ҳукм суради. Турли-туман бинокорлик материаллари сочилиб ётади. Яримта-юримта ғишт уюмлари, тупроқ ва лойга қоришиб кетган цемент, қум, ҳар ер-ҳар ерда қаровсиз ётган дурадгорлик буюмлари, тахта-ёғочлар, кўзга ташланади. Ана шуни кўрганда хафа бўласан киши.

Айниқса, темир-бетон буюмларининг қисмати ачинарли. Улар яхши сақланмаётганлиги учун қурилиш майдонларида кўплаб нобуд бўлмоқда. Ёпилғи плиталари, столбалар, облицовка плиталарининг анчагина қисми бекорга исроф бўлаяпти. 4-қурилиш тресги биноси олдидаги майдонда яроқсиз ҳолга келган темир-бетон конструкцияларидан бутун бир тепа ҳосил бўлган. Бу ерда ўнлаб кубометр қимматбаҳо, анчагина меҳнат ва маблағ сарфлаб тайёрланган деталлар синиб, дарз кетиб ётибди. Ваҳоланки, уларнинг ҳар бир кубометри учун 40 сўмдан пул сарфланган.

6-қурилиш тресги раҳбарлари республика Қурилиш министрлигига бир неча бор мурожаат қилиб, йиғма темир-бетонни кўпроқ беришни илтимос қилдилар. Айни вақтда трест қурилишларида фойдаланилмай ётган темир-бетон конструкциялари ҳажми 10 минг кубометрдан ортиқни ташкил этади. Ўз вақтида фойдаланилмаган бу конструкцияларнинг айримлари ишдан чиқиб қолган.

Ёғоч-тахталарни тежаб-тергаб сарфлаш ва сақлаш ҳамма жойда ҳам яхши йўлга қўйилмаган. Қурилиш ташкилотлари, ҳатто, опалубкалар ясаш учун жуда кўп қимматбаҳо тахталарни нобуд қилмоқдалар. Масалан, Тошкентдаги «Интурист» меҳмонхонаси қурилишида опалубка шчитлари учун белгиланганидан 372 кубометр кўп тахта сарфланган. Бунинг устига шчитларнинг анчагина қисми камчил полли тахталардан ишланган. Бу 3-қурилиш тресги раҳбарларининг масъулиятсизликлари туфайли содир бўлди.

159-қурилиш трестида ҳам материалларнинг сарфланиши устидан қаттиқ назорат олиб борилмайди. Трестнинг 11-қурилиш бошқармасида аянчли аҳволни кўриш мумкин. Бу бошқарма фақатгина бир квартал мобайнида нормада белгиланганидан 133 минг сўмлик кўп бинокорлик материаллари сарфлаб юборган. Шуниси ажабланарлики, бошқарма раҳбарлари бунга тамомила бефарқ қарамоқдалар, зарарнинг сабабини аниқлашни ҳаёлларига ҳам келтирмаяптилар.

Жуда кўп бинокорлик материаллари қурилиш ишларини олиб боришда йўл қўйилган бракни бартараф этишга сарфланмоқда. Фақатгина «Главташкентстрой» ташкилотлари ўтган йили бракни тузатиш учун 50 минг сўмликдан кўпроқ материал исроф қилган. Бу қурилиш сифати устидан етарли назорат йўқлиги, прогрессив технология ва илғор иш методларини кенг жорий қилишга зарур даражада эътибор берилмаганлиги, қурилиш сифати устидан контролнинг бўшашиб кетганлиги оқибатидир.

Бундай ўзибўларчиликка кескин зарба бериш вақти етиб келди. Ҳамма жойда бинокорлик материалларининг сарфланиши устидан қаттиқ назорат ўрнатиш лозим. Давлат, халқ мулкининг қадрига етмаётган, ғишт, цемент, тахта-ёғоч, қум, йиғма темир-бетон, ёпилғи ва бошқа материалларни тежаб-тергаб сарфламаётган хўжалик раҳбарларини қаттиқ огоҳлантириш, зарур бўлиб қолса жазолаш керак.

Ҳозирги вақтда тежамлилик учун кураш жуда катта давлат аҳамиятга эга бўлиб бормоқда. Шунинг учун ҳам Москва ва Ленинграддаги қатор илғор корхоналарнинг металл ва материалларни тежаб-тергаб сарфлаш юзасидан бошлаган тажаббуслари барча меҳнаткашлар томонидан қизғин маъқулланмоқда. Бинокорлар, қурилиш индустрияси ва бинокорлик материаллари саноати корхоналари коллективлари ҳам бу ташаббусга қўшилмоқдалар.

Тошкентдаги 1-йиғма темир-бетон буюмлари заводи коллективи республикамиз корхоналари ичида биринчилар қатори тежамлилик учун курашга отланди. Корхона ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, 1966 йил давомида 400 тонна арматура пўлати ва пўлат прокати тежаб қолишга аҳд қилдилар.

Қурилиш ташкилотларида материалларни тежаб-тергаб сарфлаётган бинокорлар, бригадалар жуда кўп. Масалан, 153-қурилиш трестига қарашли 12-бошқарманинг ўртоқ Б. М. Токунов раҳбарлигидаги бригадаси шулар жумласидандир. Бу аҳил, иноқ коллектив топшириқларни муттасил ортиғи билан адо этади. Ҳар бир килограмм, ҳар бир кубометр бинокорлик материалини бекорга сарфламасликка ҳаракат қилади. Уларни кўз қорачиғидай сақлайди. Материалларни кўплаб тежашга ёрдам берадиган янгиликларни тўхтовсиз жорий қилишади. Масалан, пол, панел ва эшикларни бўяшда илгари чўтка ишлатишарди. Бригада аъзолари бўяш ишларида поролон валикларидан фойдалана бошлади. Бу валикларни ўзлари ихтиро қилишди. Уни қўлланиш яхши натижа бермоқда. Меҳнат унумдорлиги 20—25 процент ортди, бўёқлар сарфиёти 15—20 процент камайди.

Мактаб қурилишида бригадирнинг таклифи билан ажойиб тадбир амалга оширилди. Одатдаги мой ва елимли шпаклевка ўрнига асбест-цемент шпаклевкаси ишлатилди. Бунинг афзалликлари анчагина бор экан. Уйлар шипларини шпаклевкалаш учун қимматбаҳо олиф мойига ҳожат қолмайди. Асбест-цемент шпаклевкаси эса сифат жиҳатидан яхши, меҳнат сарфиёти кам. Худди шунингдек, ўртоқ В. К. Зикранс раҳбарлигидаги бригада аъзолари ҳам материалларни кўплаб тежаб қолмоқда. Бу бригадалар москвалик ва ленинградлик саноатчилар ташаббусига қўшилиб, ўз зиммаларига оширилган мажбуриятлар олдилар. Йил давомида тежаб қолинган материаллар ёрдамида битта кўп квартирали уйни пардозлашга аҳд қилдилар.

Тошкент уйсозлик комбинати пардозлаш бошқармасининг коллективи ҳам материалларни тежаб-тергаб сарфлашга қарор қилди. Пардозловчилар йиллик планни ортиғи билан адо этишди. Бир миллион сўмга яқин соф фойда олдилар. Бу фойданинг анчагина қисмини тежаб қолинган материаллар — бўёқ шпаклевка, линолиум ва бошқа материалларнинг нархи ташкил этади. Бу барча операцияларни бажаришда кичик механизация жорий қилинганлиги натижасидир. Овчинников, Марков, Сентаметов, Фомин ва бошқа ўртоқлар раҳбарлик қилаётган илғор бригадалар материалларни кўплаб тежаб қолишяпти.

Москва ва Ленинград саноат корхоналари коллективларининг металл ва материалларни тежаш юзасидан бошлаган ташаббусларини областимиз бинокорлари орасида янада кенг оммалаштириш лозим. Уни ҳар бир бинокор, инженер-техник ходим ва хизматчининг онгига етказиш, қурувчиларни бунга кенг жалб қилиш шу куннинг асосий вазифасидир.

И. АҲМЕТОВ,
Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлигининг старший инженери.

Бу суратдаги йигитларнинг чапдагиси Маҳмуд Пиримхўжаев, ўнгдагиси эса Талъат Қулмухамедовдир. Икки дўст ўрта мактабни тамомлагач, Узбекистон трактор-йиғув заводига шогирд бўлиб ишга киришган эди. Қисқа вақт ичида фрезерлик касбини пухта эгаллаб олдилар, Ҳозир бу йигитлар аъло сифатли деталлар ишлаб чиқариб, катта иқтисодий кўрсаткичларга эришаётирлар.

И. Зайниддинов фотоси.

МЕТАЛЛ ЎРНИГА КАПРОН

Янгиликнинг қаноти бор, деб шуни айтишар эканда. Москва ва Ленинградлик саноатчилар бошлаган ташаббус ҳам шундай бўлди. У яшин тезлигида бутун мамлакатимизга ёйилди. Металл ва материалларни иложи борича кўпроқ тежашга қаратилган бу ватанпарварлик ҳаракатида коллективимиз ҳам актив иштирок этишга, ундан четда қолмасликка аҳд қилди.

Комбинатимиз тўқимачилари ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, металл, хомашё ва материалларни кўплаб тежаш юзасидан оширилган мажбурият олишди, ҳаммаси бўлиб 110 тонна металл тежаб қолишга қарор қилдик.

Шуни қувонч билан айтиш керакки, коллективимиз қора ва рангли металлни тежашга бундан илгари киришган. Металл деталларини капрондан ишлаш соҳасида каттагина ишлар қилинди. Шу вақтгача илгари турли металлардан тайёрланадиган юзлаб деталлар капрондан ясала бошлади. Фақатгина 1965 йилда капрон ва турли хил пластмассалардан 105 хил 168 минг дона деталь ишлаб чиқарилди. Бу коллективимизга жуда катта иқтисодий фойда келтиради. Ўнларча минг сўмлик маблағ тежаб қолинди.

Биттагина мисол келтириб ўтмоқчиман. Калавалаш ярим автомати учун мўлжалланган оддий плашка илгари 64 тийинга тушар эди. У капрондан тайёрлана бошлангач таннархи бир неча баравар арзонлашди. Унинг ҳар бири 9 тийинга тушабошлади. Демак ҳар бир плашка тайёрлашда олинган иқтисодий фойда 55 тийинни ташкил этди.

Бизда капрон тасмаси тайёрлаш ҳам ўзлаштирилди. Шу туфайли анчагина давлат маблағи тежаб қолинаяпти. Илгари тасмалар ип газламалардан тайёрланар эди. Капрондан ишланган тасмаларнинг чидамлилиги 3-4 баравар ортиқ. Ўтган йили бундай тасмадан 300 минг метр ишлаб чиқарилди.

Бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин. Унинг афзалликларини ҳар куни кўриб турибмиз. Шунинг учун ҳам бу соҳадаги изланишни янада авж олдирамиз, кенг миқёсда олиб борамиз. Қимматбаҳо металларни иложи борича кўпроқ тежаб қолишга ҳаракат қиламиз.

Э. ҚОДИРОВ,
Тошкент тўқимачилик комбинати 1-тўқув фабрикаси ремонт бўлимининг бошлиғи.

ЧИРЧИҚ ва Сирдарё сувлари қуйиладиган ерда табиат инсонга катта хазина ҳадя этди. Бу ерда қум ва шағалнинг кони топилди.

Инсон қўли хазина қулфини очди. Табиий бойликлар харитасида Чиноз карьерининг белгиси ҳам қўйилди. Бу ерда бутун кун ҳаёт тинмайди. 9 та сўргич агрегатлар Сирдарё остидан шағалларни қирғоққа чиқариб бераяпти. Бульдозерлар уларни лентали транспортёр хавзасига суриш билан банд. Бу ерда қум ва шағал ажратиб олинади-да, қурилишларга томон жўнатилади. Ҳар суткада 300 вагон ва 2,5 минг автомашина қум ва шағал ташиш билан банд. Яқин келажакда карьерга янги гидромеханизмлар ўрнатилади. Сўнг қимматбаҳо қурилиш материали қазиб чиқариш 1 миллион 250 минг кубометрга кўпаяди. Суратларда: (юқорида) сув ости бойлиги — шағал ва қум. Пастда эса сортларга ажратиш пайти тасвирланган.

А. Горокрик фотоси.
(ТАСС фотохроникаси).

РАЙОН ПАРТИЯ КОНФЕРЕНЦИЯЛАРИДА

БОШЛАНҒИЧ ПАРТИЯ ТАШКИЛОТЛАРИ РОЛИНИ ОШИРАЙЛИК

— Конференцияга қандай ютуқлар билан келдингиз?

Конференция бошланмасдан олдин делегатлар — қишлоқ хўжалигининг турли соҳаларида меҳнат қилаётган колхозчилар, совхоз ишчиларига ана шу савол билан мурожаат қилдик. Пахта етиштирувчи деҳқонлар бу саволга лўнда-лўнда қилиб, ўтган йилнинг натижаларидан мамнун эканликларини билдиришди. Лекин чорвадорлар, айниқса «кўк олтин» етиштирувчи деҳқонлар юқоридаги саволга қийналиб жавоб беришди...

Конференцияда ҳисобот доклади қилган район партия комитетининг биринчи секретари **С. Тоиров** ва музокарага чиққан ўртоқларнинг сўзларини эшитгач, масала яна ойдинлашди.

Дарҳақиқат, Оққўрғон районининг пахтакорлари ўтган йили пахта етиштириш соҳасида катта муваффақиятларга эришдилар. Улар об-ҳаво қийинчиликларини мардонаворлик билан енгиб, барча майдонларда мўл ҳосил тўпладилар. Теримни уюшқоқлик билан ўтказдилар. Давлатга пландан ташқари 7 минг тонна пахта сотилди. Барча ҳосилнинг 60 проценти машиналар билан териб олинди. Бу — механизациялашган звеноларга кенг йўл берилганлигининг, ишлаб чиқаришга илғор усуллар ва фан ютуқларининг дадиллик билан жорий қилинганлигининг натижасидир. Механизаторлар бошлиқ звенолар ерни ҳайдашдан тортиб, ҳосилни териб олишгача бўлган ишларни асосан машина ёрдамида бажардилар. Мўл ва арзон ҳосил етиштирилишини таъминладилар. Куйбишев номли колхозда тузилган 26 звенонинг ҳаммаси, «Заря коммунизма» колхозидаги 9 звенонинг ҳаммаси план ва мажбуриятларини ортиғи билан бажарди. Бу жиҳатдан «ЎзССР беш йиллиги», 2-«Оққўрғон» совхозлари ва «Ўзбекистон» колхозида қилинган ишлар ҳам ҳаммани қувонтиради.

Лекин ютуқлар билан бир қаторда айрим камчиликлар ҳам кўзга ташланади. Районда ташкил этилган барча звеноларда ҳам иш намунали уюштирилди деб бўлмайди. 1-«Оққўрғон» совхозида звено принципи бузилди. Механизаторларга ҳар тарафлама шароит яратиб берилмади. Натижада кўчат сийрак бўлиб қолди. Совхоз планни аранг бажарди. Ҳосилдорлик аввалги йилдагига қараганда икки центнерданга камайиб кетди.

Бошқа баъзи хўжаликларда ҳам звено принципига тўла амал қилинмади. Натижада бир қатор бригада ва звенолар кам ҳосил олдилар. Ана шу бригада ва звеноларни лоақал ўрта даражага кўтарилганида эди шу ҳисобга район бўйича 3 минг тоннага яқин қўшимча ҳосил олиш мумкин бўларди. Демак, бундан чиқадиган хулоса шуки, районда пахта планини ортиғи билан бажарилган бўлишига қарамай ҳали ҳосилдорликни ошириш юзасидан кўп иш қилиш керак.

Каноп, пилла планининг бажарилмай қолганлиги — бу хўжаликка бир ёқлама, малакали раҳбарлик қилмаслик оқибати эмасми?! Чорвачиликка келганда шуни айтиш керакки, ниҳоят кўп йиллик танаффусдан сўнг ўтган йили бу соҳадаги план бажарилди. Лекин рақамларнинг мағзи чақиладиган бўлса, чорвачиликда ҳали кўпгина имкониятлар бой берилаётганлиги маълум бўлади. Шундай бир мисолни келтириш мумкин: Энгельс номли, «Заря коммунизма» колхозларининг шароити чорвачилик учун ҳар тарафлама қулай эмас. Лекин шунга қарамай, бу колхозлар йилдан-йилга чорва планларини ортиғи билан бажармоқдалар. Негаки, чорвачилик соҳасида ишнинг кўзини биладиган мутахассислар меҳнат қиладилар. Бироқ Ҳамид Олимжон номли, Навоий номли колхозларда аҳвол бошқача. Уларнинг шароити қулай бўлишига қарамасдан чорвачиликка эътибор берилмаяпти. Бу хўжаликларнинг фермаларида биронта ҳам мутахассис ишламайди. Бунинг устига ферма мудирлари тез-тез алмаштирилади. Ўтган йили Ҳамид Олимжон номли колхозда ферма мудири уч бор янгиланди. Шунинг учун ҳам ишлар ўлдажўлда бўлиб қолаверди. Бундай камчиликларни бошқа хўжаликларда ҳам учратиш мумкин.

Етиштирилаётган гўшт, сут ва бошқа чорвачилик маҳсулотларининг таннархи қиммат бўлиб қолмоқда. Бунинг сабаби шуки, фермалар яхши механизациялаштирилмаган. Янги типдаги емхона ва ем цехлари қуриш суст бораяпти. Чорвадорлар ўртасида оммавий-сиёсий, тарбиявий ишлар яхши йўлга қўйилмаган.

Районда сабзавотчилик ҳам оқсаб келмоқда. Докладчи ҳам, музокарада сўзга чиққан делегатлар ҳам кўпроқ ана шулар — ютуқлар соясида яшириниб ётган камчиликлар ҳақида гапирдилар. Улар бу камчиликларни тугатиш учун биринчи навбатда колхоз ва совхозларда бошланғич партия ташкилотларининг ролини ошириш керак, партия ташкилотлари фақатгина хўжалик ишлари билан бўлиб қолмасдан маданий-маиший, сиёсий-оммавий, тарбиявий ишлар билан чинакамига шуғулланишлари керак, ана шунда хўжаликнинг барча тармоқларини комплекс ривожлантириш мумкин бўлади, деб таъкидладилар.

—Совхозимизда, — деди 2-«Оққўрғон» совхозининг директори **В. А. Аракелян**, — беш мингдан ортиқ аҳоли яшайди. Кейинги икки-уч йил ичида ишчиларнинг маданий-маиший ҳаётида кўпгина янгиликлар бўлди. Лекин бу соҳада ҳали биз ишчилардан қарздор бўлиб қолмоқдамиз. Деҳқонларимизнинг холодильник, кир ювиш машиналари, телевизор, мотоцикл сингари маданий-маиший буюмларга талаби катта. Лекин бу талабни тўла қондириш учун қайғирилмаётир.

— Район партия комитети, — дейди «Ленинград» колхозининг раиси **Тин Чан Ен**, — бошланғич партия ташкилотларининг жанговарлик қобилиятини ошириш учун яқиндан ёрдам бериши керак. Лекин кўпинча биз бундай ёрдамни сезмаймиз. Шу туфайли ҳам кўпгина хўжаликларнинг партком секретарлари хўжалик ишлари билан ўралашиб, бошқа масалалардан четда қолмоқдалар. Эндиликда бундай камчиликка барҳам беришнинг пайти келди.

Шахсий пенсионер **Лутфулла ота Саломов** ёш авлодни тарбиялаш ҳақида гапирди: «Бизнинг Алимкент қишлоғидаги Жданов номли мактабда 11 миллат боласи уч сменада ўқийди. Уч йилдан буён янги саккиз йиллик ўрта мактаб қуриш ҳақида гап бўлаяптику, ҳаплиғича қолиб келмоқда. Қишлоқ аҳолисига медицина хизмати кўрсатиш ва умумий овқатланиш соҳасида ҳам қатор камчиликлар бор».

Музокарага чиққан делегатлар: район прокурори **М. Миржалилов**, район комсомол комитетининг секретари **А. Хўжақулов**, «ЎзССР беш йиллиги» совхозининг механик-ҳайдовчиси **М. Ўрмонов**, район матлубот жамиятининг раиси **Қ. Муродов**, «Партия XXII съезди» колхози партия ташкилотининг секретари **М. Мусоқов** ва бошқа ўртоқлар ҳам ана шу сингари камчиликларни очиб ташладилар. Шу билан бирга янги беш йилликнинг дастлабки йилида пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотларидан мўл ҳосил етиштириш, чорвачиликни рентабелли қилиш учун ҳозирги кунда нималарга эътибор бериш кераклиги юзасидан ўз фикр ва таклифларини айтдилар.

Район партия конференцияси ўз-ўзини танқид руҳида ўтди.

Конференцияда область партия комитетининг иккинчи секретари **А. С. Пономарев** қатнашди ва нутқ сўзлади.

* * *

Район партия комитетининг пленуми бўлиб ўтди. Пленумда ташкилий масалалар кўрилди. Район партия комитетининг биринчи секретари қилиб ўртоқ **С. Тоиров**, иккинчи секретари қилиб **И. К. Кан**, район партия комитетининг секретари қилиб **Э. Ниёзов** ўртоқлар сайланди.

Н. РИХСИЕВ.

ХЎЖАЛИККА КОМПЛЕКС РАҲБАРЛИК ҚИЛИШ КЕРАК

Юқори Чирчиқ район хўжалиги жуда мураккаб ва сертармоқ. Пахта, каноп, узум, сабзавот, чорвачилик, пиллачилик ва бошқа соҳалар район хўжалигида салмоқли ўрин тутади.

Ўз-ўзидан кўриниб турибдики, район хўжалигига раҳбарлик қилиш пухта ташкилотчилик, омилкорлик ва юқори малака талаб этади.

Районда коллектив хўжаликни комплекс ривожлантириб, колхозчиларнинг моддий фаровонлигини кун сайин яхшилаб бораётган хўжаликлар анчагина бор. «Политотдел», Свердлов номли, «Правда» ва бошқа колхозлар шулар жумласидандир. Бу хўжаликларнинг раҳбарлари ўз вазифаларига ишнинг кўзини билган ҳолда ёндошмоқдалар.

Лекин райондаги барча хўжаликларда ҳам ишлаб чиқаришга ана шундай раҳбарлик қилинаяпти, деб бўлмайди. Район партия-хўжалик раҳбарларининг ишни бир томонлама олиб боришлари натижасида баъзи соҳалар оқсаб қолаётир. Ўтган ҳисобот йилида барча куч ва моддий ресурслар фақат пахтадан мўл ҳосил етиштиришга сарфланиб бошқа соҳаларга кам эътибор берилди. Ўтган йили пахтадан яхши ҳосил олинди. 19 минг 953 тонна «оқ олтин» 39 иш кунида терилди. Район бўйича ҳар гектар пахта майдонидан 35,6 центнердан ҳосил олинди. Бу 1964 йилдагидан 2,7 центнер кўпдир.

Мазкур кўрсаткичлар район пахтакорларининг яхши ишлаганликлари натижасидир. Пахтачиликда механизациялашган звенолар тузиш ва уларга тракторчиларни бошлиқ қилиб қўйиш ҳамда хўжалик ҳисобини жорий қилиш туфайли ҳар бир центнер пахта етиштириш учун нормадагидан анча кам маблағ сарфланди. Бир центнер пахтанинг таннархи 33 сўм 60 тийинга тушди. 88 механизациялашган звенодан 84 таси планни ортиғи билан бажарганлиги қувончли ҳолдир.

Бироқ ишлаб чиқаришга комплекс раҳбарлик қилинмаганлиги туфайли район экономикасида катта ўрин тутган каноччилик соҳасида жиддий нуқсонларга йўл қўйилди. Райондаги бешта каноп экувчи колхоздан учтаси давлат планларини бажармади. Каноп тайёрлаш плани 98,2 процентда қолиб кетди. Каноп ҳосилдорлиги кейинги беш йил мобайнида 19,6 центнерга камайди.

Район саноатига раҳбарлик қилишда ҳам жиддий камчиликларга йўл қўйилди. Бунинг оқибатида ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш йиллик плани 98,2 процентда қолди. Давлатга 153 минг сўмлик маҳсулот кам берилди. Биргина Янгибозор жут-каноп заводи маҳсулот таннархини қимматлаштириб юборганлиги оқибатида 213 минг сўм зарар кўрди.

«Узсельхозтехника» район бирлашмаси тракторлар ремонти планини бажармади.

Капитал қурилиш плани ҳам бажарилмади. Райондаги 11 ташкилотдан атиги тўрттаси капитал қурилиш планини адо этди, холос.

Юқори Чирчиқ район хўжалигидаги бундай пасту-баландлик район партия комитети ва бошланғич партия ташкилотларининг ишга бир ёқлама ёндошганлиги оқибатидир. Бу ерда хўжаликнинг ҳамма соҳаларига комплекс раҳбарлик қилиш, илғорлар тажрибасини ёйиш, кадрларни тарбиялаш ишларига етарли эътибор берилмади.

Район партия комитетининг секретари ўртоқ **И. Ладушкин** ўз ҳисобот докладида юқорида айтилган камчиликлар ва уларнинг сабаблари, шунингдек, ташкилий-партиявий ишларнинг қай тарзда олиб борилганлиги тўғрисида жуда кам гапирди. Кўпроқ ютуқ ва камчиликлар санаб ўтилди.

Музокарада сўзлаган ўртоқлар бу ҳақда муфассал тўхтадилар.

«Коммуна» колхозининг раиси ўртоқ **М. Мирмуҳамедов** КПСС Марказий Комитети март Пленуми колхозчиларга жуда катта қулайликлар яратиб берганлиги ва бундан руҳланган колхозчилар янада зўр ғайрат қилиб ишлаганликларини гапирди.

— Колхозчиларимиз даромади кун сайин ошиб бормоқда, — дейди у, лекин ҳал қилинмаган ишлар бор. Паркентда ҳаммом, водопровод қуриш ишларини тезлаштириш лозим. Ҳадемай баҳорги тошқинлар бошланади. Паркент кўприги ана шу вақтгача битказилмаса экин майдонларимизни сув босиб кетиши мумкин. Район раҳбарлари бу ишга бошчилик қилишлари лозим. Ўртоқ Мирмуҳамедов колхоз коммунистларининг янги ерлар очиш ҳақидаги ташаббусини конференцияга маълум қилади.

Луб заводи директори ўртоқ **К. Умаров** корхона коммунистларининг КПСС XXIII съезди шарафига бошланган социалистик мусобақага бошчилик қилаётганлиги ҳақида батафсил сўзлади.

Свердлов номли колхоз раиси ўртоқ **Д. Ким** район партия комитети иш методининг айрим жиҳатларини қаттиқ танқид қилди. Район партия комитетининг секретарлари томонидан танқидни бўғиш ҳоллари ҳам рўй бераётганлигига конференция делегатлари диққатини жалб этди.

Музокараларда сўзга чиққан 36-мактаб партия ташкилотининг секретари **Л. Бичурина**, «Правда» колхози партия комитетининг секретари **Г. Югай**, тракторчи **Т. Додажонов**, район комсомол комитетининг секретари **И. Убайдуллаев** ва бошқа ўртоқлар идеология ишларидаги ютуқ ва камчиликлар ҳақида гапирдилар.

Район партия конференцияси ишида Тошкент область ижроия комитетининг раиси **Э. Шайхов**, Ўзбекистон КП Марказий Комитети инспектори **Қ. Ғуломова** ўртоқлар иштирок этдилар. Конференцияда ўртоқ **Э. Шайхов** нутқ сўзлади.

Конференция район партия комитетининг янги составини ва Тошкент область партия конференциясига делегатлар сайлади.

Район партия комитетининг бўлиб ўтган пленуми ўртоқ **И. И. Ладушкинни** район партия комитетининг биринчи секретари қилиб, **Н. Носиров, Х. Сандумарова** ўртоқларни район партия комитетининг секретарлари қилиб сайлади.

Ш. ҚОСИМОВ.

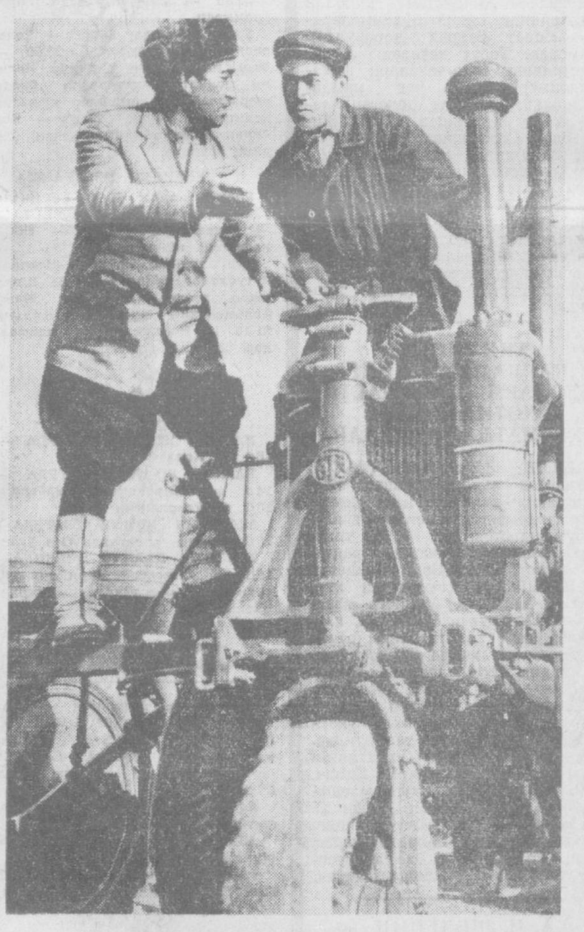

Ўрта Чирчиқ районидаги Охунбобоев номли колхознинг деҳқонлари ҳозир колхоздаги мавжуд трактор ва қишлоқ хўжалик машиналарининг ҳаммасини ремонтдан чиқариб, кўклам экиш кампаниясига тахт қилиб қўйдилар. Суратда: колхознинг участка механиги З. Рўзиматов (чапда) илғор механизатор Ж. Султонов билан ремонтдан чиқарилган тракторнинг сифатини кўздан кечиришмоқда.

В. СИРОТКИН ва И. ГЛАУБЕРЗОН фотоси.

НАРЯДСИЗ ЗВЕНО—ЭНГ АФЗАЛ УСУЛ

1965 йилда областимиз пахтакорлари мисли кўрилмаган муваффақиятларга эришдилар. Бунга жуда кўп ва ҳаётий тадбирларни амалга оширганимиз туфайли эришдик. Ҳозирги пайтда деярли ҳамма хўжаликларда пахтачилик звеноларига механизаторлар бошчилик қилмоқда. Бу звенолар хўжалик ҳисобида иш олиб бориб, порлоқ натижаларни қўлга киритмоқдалар. Нарядсиз звеноларнинг ташкил этилганлиги эса бу соҳада ҳал қилувчи роль ўйнади. Шу жиҳатдан олиб қараганда 2-«Оққўрғон» совхозида кейинги икки уч йил ичида қилинаётган ишлар ибратлидир. Совхозда бу йил механизаторлар бошлиқ 27 та нарядсиз звено иш олиб борди.

Махсус мухбиримиз яқинда совхоз директори В. А. Аракелян, партия ташкилотининг секретари **С. Ким**, бош агроном **Р. Нурматов** ва бош инженер **С. Ғойипов** ўртоқлар билан суҳбатлашди. Нарядсиз звеноларнинг иш якуни, ҳосилдорликни ошириш, таннархини камайтириш, ҳар бир ишловчи киши ҳисобига етиштирилган ҳосил, пахтани машина билан териб олиш ва унинг иқтисодий жиҳатдан афзалликлари ҳақида гапириб беришни улардан илтимос қилди.

Совхоз раҳбарлари ўзларининг бу соҳаларини қуйидагича ифодаладилар:

1965 йил совхозимиз коллективи пахта тайёрлаш планини эрта муддатларда муваффақиятли бажарди. Пландаги 7830 ўрнига 8325 тонна пахта топширилди. **1963 йилда совхозимизда 38 та пахта териш машинаси ишлаб, етиштирилган пахтанинг 32 проценти териб олинган эди. 1965 йил эса далаларимизда 138 та машина пахта терди. Икки йил мобайнида машиналар сони юзта кўпайди. Мана шу «зангори кема»лар билан 5234 тонна пахта терилди. Бу планга нисбатан етиштирилган пахтанинг салкам 67 процентини ташкил қилади.**

Айниқса, нарядсиз звеноларда пахта териш машиналаридан тўла ва унумли фойдаланилди. Айрим звеноларда етиштирилган ҳосилнинг 90 процентдан кўпроғини машиналар билан териб олинди.

Шу нарсани алоҳида қайд қилиб айтиш керакки, нарядсиз звеноларда машинага ҳавас, уни кўпроқ қўллашга интилиш ниҳоятда кучли. Нарядсиз звенолар иши ҳозирги пайтда диққатга сазовор бўлганлиги ва бу усул келажакда ҳал қилувчи роль ўйнашини назарда тутиб, шу ҳақда батафсил гапиришни лозим топамиз. Бу ҳақда ўз иш тажрибаларимизнинг якунларига қараб, фикр юритамиз ва тегишли хулосалар чиқарамиз.

Ҳозир деҳқонлар фақат планни тўлдиришгагина қизиқмайдилар, улар ҳосилдорликни ошириш, етиштирилган пахтанинг таннархини камайтириш, деҳқончиликка сарфланган ҳар бир сўмдан кўпроқ фойда олиш, техника воситаларидан максимал даражада фойдаланиш, ишлаб турган ҳар бир киши ҳисобига мумкин қадар кўпроқ ҳосил етиштириш учун ҳаракат қилмоқдалар. Биздаги нарядсиз звеноларнинг уч йиллик иш натижаси мана шу жиҳатдан катта аҳамиятга эга. Бизда нарядсиз звено усулини республикада хизмат кўрсатган машҳур механизатор Валентин Афанасьевич Тюпко бошлаб берган эди. Унинг раҳбарлигида ташкил этилган звенолар ишини биз давом эттиряпмиз. Уни мустаҳкамлашга, такомиллаштиришга ҳаракат қилаяпмиз.

Ҳар қандай янгиликни жорий этишда қийинчиликларга, қаршиликларга дуч келиниши табиий ҳолдир. Шунинг учун биз бу нозик ишни бирдан, совхоз бўйича ёппасига бошлаб юборишни хаёлимизга ҳам келтирмадик. Балки аста-секин, йилдан-йилга нарядсиз звенолар сонини кўпайтириб боришни кўзда тутдик. **1963 йилда 8 та нарядсиз звено тузилди. Уч йилдан кейин бу звенолар сони 27 тага етди. Агар нарядсиз звенолар дастлабки йилда 240 гектар ерга чигит экан бўлсалар, 1965 йили 1080 гектар ерда пахта етиштирдилар.**

ИЛҒОР ХЎЖАЛИКЛАР ТАЖРИБАСИДАН

Нарядсиз звеноларнинг муваффақиятли иш олиб бориши биринчи навбатда ҳар бир кишининг ҳалол, виждон билан ишлашига боғлиқ. Чунки нарядсиз звенонинг фаолиятида бир кишининг кундалик бажарган иши ҳисобга олинмайди, балки ишни тўла ва сифатли бажарилиши шу одамларнинг виждонига ҳавола қилинади. Звено аъзоларининг ҳаммаси баравар ҳаракат қилиши, ёнма-ён ишлаётган ўртоқларига хиёнат қилмаслиги керак. Негаки звенода юқори ҳосил етиштирилса ҳамманинг оладиган ҳақи баравар кўпаяди, ҳосил паст бўлса баравар камаяди.

Айтайлик, бир сувчи ғўзани қўллатиб, ниҳоятда сифатсиз суғориш билан звенода ҳосилни пасайтириб юбориши мумкин. Ҳалол ишламаган бир сувчининг касофатига ҳамма моддий жиҳатдан жабрланади. Демак нарядсиз звенода бир киши ҳамма учун, ҳамма бир киши учун деган шиор ҳамиша жаранглаб эшитилиб туриши керак.

Бундан кўриниб турибдики, нарядсиз звено тузганда мана шу энг муҳим томонни алоҳида ҳисобга олиш керак бўлади. Биз дастлаб одамларни ўзи танлаб саралаб олиши учун звено бошлиқларига рухсат бердик. Чунки ҳамиша ёнма-ён ишлаган кишилар биздан кўра бир-бирларини ҳар жиҳатдан яхши биладилар.

Биздаги нарядсиз звеноларда 40 гектар ерда 6 киши ишлайди. Механизатор звено бошлиқларига 100 сўм, сувчиларга 90 сўм, оддий ишчиларга 80 сўмдан ойлик белгиланади. Дастлаб биз нарядсиз звеноларни туздигу, лекин улар биз кутган натижани берармикин, деб ўйлаб қолдик. Ахир ҳар бир звено ўзига яраша салмоқли хўжалик. Ишласак ҳам, ишламасак ҳам ойлик чиқаверар экан, меҳнатимиз ҳисобга олинмас экан, деб одамлар ишни бўшаштириб юбормасмикан, деган фикр ҳам туғилди. Лекин йилнинг якуни қишлоқларимизда соф виждонли, коллектив иши учун жон куйдирадиган, бир-бирига чинакам дўст кишилар жуда кўп эканлигини, ғирромлар, муғомбирлар йўқолиб бораётганини кўрсатди. Дастлабки йилдаёқ совхознинг эски бригадаларига нисбатан нарядсиз звеноларда ҳосилдорлик 1,4 центнердан ошди, арзон пахта етиштирилди. Сарфланган ҳар бир иш куни бадалига совхоз бўйича 19,6 килограммдан ҳосил етиштирилган бўлса, нарядсиз звеноларда 28 килограммдан пахта ундирилди.

1964 йилги иш натижаларимиз ҳам чакки бўлмади. Масалан, совхоз бўйича сарфланган ҳар юз сўм бадалига 119 сўм 41 тийиндан фойда олинди. Нарядсиз звеноларда эса 100 сўм эвазига 156 сўмдан соф фойда келди. Етиштирилган ҳар бир центнер пахтанинг таннархи совхоз бўйича 25 сўм 2 тийинга тўғри келган бўлса, нарядсиз звеноларда 21 сўм 95 тийинданга тушди. 1965 йил нарядсиз звеноларнинг иши яна мустаҳкамланди. Улар анча олдинга қараб кетишди. Дастлабки ҳисобларга қараганда бу звеноларда ўтган йилга нисбатан ҳар бир центнер пахтанинг таннархи 3 сўм 50 тийиндан камайди.

Нарядсиз звеноларнинг яна бир афзаллиги шуки, 1965 йил ҳар бир ишловчи киши ҳисобига етиштирилган пахта оддий бригадаларга қараганда деярли икки баравар кўп бўлди. Масалан, Раҳмон Файзуллаев бошлиқ звенонинг ишини олиб кўрайлик. Бу звенода 40 гектар пахта майдони бор. Шу ерда 6 киши ишлаб 114,4 тонна пахта етиштирди. Демак, ҳар бир ишловчи киши ҳисобига етиштирилган пахта 19,1 тоннаданга тўғри келди. Ваҳоланки, 2-бўлимдаги Карим Турсунбоев бошлиқ бригадада бир киши ҳисобига етиштирилган пахта 10,1 тоннаданга аранг етди. Бошқа бригадаларга солиштирилганда ҳам шундай натижа чиқади. Нарядсиз звеноларнинг биринчи афзаллиги мана шундан иборат.

Бу звеноларда одам кам бўлгани учун улар мавжуд техникадан максимал даражада фойдаланишга интилмоқдалар. Нарядсиз звеноларга иккитадан чопиқ трактори, пахта териш машинаси, ерга тўкилган пахтани терадиган машина, икки звенога биттадан кўрак терадиган машина ва бошқа қишлоқ хўжалик техникалари ажратиб берилган. Улар мана шу техникадан жуда яхши фойдаланмоқдалар. Жумладан, ўртоқ Файзиллаев бошлиқ звенода етиштирилган ҳосилнинг 96 проценти машина билан териб олингани кимни қувонтирмайди.

Юқорида айтиб ўтилган фактлардан нарядсиз звенолар бошқа усулларга нисбатан устун эканлиги, пахтачиликда етакчи роль ўйнай олиши равшан кўриниб турипти. Нарядсиз звенолар фақат иқтисодий жиҳатдангина катта аҳамиятга эга бўлиб қолмай, шу билан бирга сиёсий жиҳатдан ҳам — қишлоқ меҳнаткашларини коллектив руҳида тарбиялаш, ўз ҳамкасбларини қадрлаш, меҳнатга онгли муносабат ҳисларини уйғотиш жиҳатидан ҳам жуда катта аҳамиятга эгадир.

Нарядсиз звеноларнинг мана шу хусусиятлари бизни жуда қизиқтирмоқда. Шунинг учун биз бу звеноларнинг бошқа хўжаликлардаги иш натижаларини ҳам билишни, шу ҳақда хўжалик раҳбарларининг, звено бошлиқларининг фикрларини эшитишни истар эдик. Бу соҳада йўл қўйилган камчиликларни очиб ташлаш билан бу яхши иш усулини кенг тарғиб этилишини истар эдик.

КЎКЛАМГА ТАЙЁРЛАНМОҚДАЛАР

Ўтган хўжалик йилини ғалабалар билан якунлаган Ўрта Чирчиқ райони пахтакорлари КПСС XXIII съезди шарафига социалистик мусобақани қизитиб, кўклам экиш кампаниясини ҳар томонлама шайланган ҳолда кутиб олиш учун курашаётирлар.

Тошкент наслчилик совхозининг ишчилари ирригация-мелиорация тармоқларини вақтида тартибга келтириб қўймоқдалар. Улар Хўжабаланддаги Шавғасойга мўлжалдаги 2 та ўрнига 5 та сепоя ўрнатдилар ёки 130 ўрнига 417 кубометр тош-шағал ётқиздилар. Шунингдек, «Коммунизм» колхозининг аъзолари ҳам Оқтепа ариғининг бошига 3 та, Шовғасойга 2 та сепоя ўрнатдилар, 395 ўрнига 478 кубометр тош-шағал тўкдилар. Шу билан улар Оқтепа ариғидан тўлиб сув оқишини таъминладилар, тўғоннинг уриб кетмаслиги учун зарур манба вужудга келтирдилар.

Бу колхозда кўкламга тайёргарлик ишлари ҳам яхши бораётир. 250 гектар — пастибаланд ер текисланди. Ишлаб турган учта бульдозер, иккита скрейпер билан ерга-ер қўшилмоқда.

Колхоз 1964 йилда «Ғалла қудуқ» совхози чегарасидаги 150 гектардан зиёд бўз ерларни ўзлаштириб унинг бир қисмига чигит экилган ва пахтадан юқори ҳосил етиштирилган эди. Колхоз механизаторлари ана шу ерларни текислаб, унинг деярли ҳаммасини пахтазорга айлантиришмоқчи.

«Полярная звезда» колхозининг ўртоқ Анвар Ўролов бошлиқ бригадасида ариқ-зовурларни тозалаш, ер текислаш ва тракторларни ремонт қилиш ишлари тугалланди. Бу ишда механизаторлардан Файзи Иброҳимов, Муҳаммад Меҳриев, колхозчилардан Гулсара Айтёнова, Асал Ҳосилбекова, Мавжуда Иноғамова ўртоқлар, айниқса, ғайрат кўрсатдилар.

Далага маҳаллий ўғит ташиб чиқариб компост тайёрлашга «Ленин йўли» колхозида катта аҳамият берилаётир. Колхоз аъзолари ҳар гектар ерга камида 10 тоннадан гўнг солишмоқчи. «Ўзар» ва «Оқ шуран» массивида уч минг тоннадан кўпроқ ўғит жамғарилди. Шундан 1.700 тоннаси далага чиқарилиб, махсус ўраларда чиритиляпти. Иккита бульдозер билан тўпланаётган қўй қийи 12 та прицеп ва бешта автомашинада пешма-пеш далага ташилаётир. Шунингдек, колхозда ариқ-зовурларни тозалаш ишлари ҳам яхши бормоқда. Колхозчилар ҳозиргача 15,5 минг кубометр тупроқ ишларини бажариб, топшириқни 80 процент адо этдилар.

Бу колхозда ҳам янги ерларни ўзлаштиришга катта аҳамият берилмоқда.

Беш йилликнинг биринчи йилида гектаридан 30 центнердан «оқ олтин» етиштириш мажбуриятини олган «Северний маяк» колхозининг ўртоқ Ким Пек Сек бошлиқ бригадасида далага маҳаллий ўғит ташиб чиқариш, ариқ-зовурларни тозалаш ишлари тугалланай деб қолди. Бригаданинг Кан Григорий, Усмонов сингари механизаторлари ер чеккаларини текисламоқдалар.

Умуман, райондаги илғор хўжаликларда кўклам экиш кампаниясига тайёргарлик жадал суръатда олиб борилаётир.

Т. ЙУЛДОШЕВ.

УСТЮРТ ОРҚАЛИ МОСКВАГА

Дашт ва ярим даштлар орқали ўтадиган 700 километр узунликдаги пўлат из Макат—Қўнғирот темир йўли қурилмоқда. Бу темир йўл Ўрта Осиёдан мамлакатнинг марказий районларига чиқиш учун янги, энг қисқа йўл очиб беради.

Макатдан Жанубга қараб бораётган янги йўлнинг 300 километрдан кўпроғи қурилиб бўлди. Темир йўлнинг қолган қисми лойиҳасини «Мосгипротранс» институти тузиб берган. Йўлнинг жанубий участкасида бинокорлар бартараф қилиши лозим бўлган энг катта ғов-магистрални 300 метр баландликдаги Устюрт ясси тоғидан ўтказишдир.

Темир йўл изи магистралдан ғарбга томон Манғишлоқ ярим оролининг нефтли районларига олиб борилади. «Учинчи Боку» нефти ортилган эшелонлар бу ердан Узень — Шевченко Макат трассаси бўйлаб жўнатила бошлади. Чексиз бойликлар кони бўлган ярим орол ҳозир ана шундай деб аталмоқда. Бу линия яқин вақт ичида доимий фойдаланиш учун топширилади.

Макат-Қўнғирот магистрали шу беш йилликда тўла ишга туширилади. (ЎзТАГ).

Тошкентдаги 15-шаҳар касалхонасида малакали мутахассис кадрлар ишлашади. Шулардан бири медицина фанлари доктори профессор Абдуманнон Раҳимжоновдир. У ҳозир касалхона невропотология клиникасига бошчилик қилмоқда. Олим асаб касалликларини даволаш билан боғлиқ проблемалар устида ҳам илмий иш олиб бормоқда.

Суратда: ўртоқ А. Раҳимжонов.

М. Нуриддинов фотоси.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

МАМЛАКАТЛАР ОДАМЛАР ВОҚЕАЛАР

ТИНЧЛИК ҲУЖЖАТИ

ТОШКЕНТДАГИ УЧРАШУВ ТЎҒРИСИДА ЖАҲОН МАТБУОТИНИНГ ЁЗГАНЛАРИ

ҲИНДИСТОН

Деҳли матбуоти Тошкентдаги учрашувнинг натижаларига баҳо бериб, бу учрашувларнинг натижалари «Осиёда ва бутун ер юзида тинчлик, тараққиёт ишига қўшилган катта ҳисса» бўлди демоқда.

«Тошкент декларацияси, деб ёзади «Индиан экспресс» газетаси, Ҳиндистон-Покистон муносабатларида янги боб очди. Бу декларация иккала мамлакатга тинчлик ва тараққиёт» истиқболини очиб берди, муносабатларни яхшилаш соҳасида Тошкентда бошланган ишнинг янада муваффақият қозониши энди шу мамлакатларнинг ўзига боғлиқ».

«Учрашувнинг муваффақияти кутилганидан ҳам ортиқ бўлди,— деб ёзади «Стейтсмен» газетаси — Икки мамлакатнинг низоларни ҳал қилишда куч қўлланмаслик тўғрисида берган ваъдаси Тошкент руҳининг жуда катта ғалабасидир».

«Пэтриот» газетаси Тошкент декларациясини тинчликнинг буюк ҳужжати» деб атамоқда ва бу декларация Ҳиндистон ва Покистонда яшовчи 600 миллион кишининг дўст бўлиб яшаши учун йўл кўрсатиб берди, деб ёзмоқда.

ПОКИСТОН

Тошкент декларацияси имзоланганлиги тўғрисидаги хабарларни «Доон» газетаси қуйидаги сарлавҳалар билан босиб чиқарди: «Тошкент декларацияси имзоланди. Тошкент яхши иш бошлаб берди. — дейди Аюбхон. Декларация имзоланганлиги — соғлом ақлнинг ғалабасидир».

Тошкент декларацияси, деб ёзади шу газетанинг махсус мухбири, Ҳиндистон билан Покистон ўртасидаги муносабатларни нормаллаштиришга йўл очиб беради ҳамда ҳар иккала мамлакатни бевосита қизиқтираётган масалаларни энг юксак доираларда ва бошқа доираларда муҳокама қилишни кўзда тутади.

«Президент Аюбхон,— дейилади «Доон» газетаси мухбирининг хабарида, — Тошкент декларациясини Ҳиндистон билан Покистон ўртасидаги муносабатларни яхшилашга ва ҳамжиҳатликни ўстиришга олиб борадиган яхши негиз деб ҳисобламоқ керак, деди».

ЧЕХОСЛОВАКИЯ

Чехословакиядаги газеталар Тошкент декларациясини «Ҳиндистон билан Покистон ўртасидаги янги муносабатларнинг негизи», «Муҳим декларация имзоланди», «Ҳиндистон билан Покистон ўртасида нормал тинч муносабатлар яна бошланди» деган катта сарлавҳалар остида босиб чиқармоқда.

Тошкент декларацияси, деб ёзади. «Руда право» газетаси, Ҳиндистон ва Покистон раҳбарларининг давлат донишмандлигини ва реализмини ифодаловчи ҳужжатдир. Айни вақтда бу декларация совет ташқи сиёсати тинчликсеварлик билан беғараз кўрсатиб келаётган яхши хизматларининг мевасидир. Қабул қилинган ҳужжатни Тошкентда олиб борилган чинакам оқилона ва ўзаро дўстона музокараларининг натижаси, деб ҳақли равишда айтиш мумкин.

ПОЛЬША

Польшадаги газеталар декларациянинг тўла текстини шундай сарлавҳалар остида босиб чиқармоқдалар: «Тошкент декларацияси тинчлик музокараларининг самараси бўлди», «Тошкент декларацияси Осиёдаги икки буюк давлат ўртасидаги ҳарбий жанжалга чек қўяди».

«Трибуна люду» газетасининг мақоласида айтиладики. Осиё қитъасининг муҳим районида тутаб турган уруш алангаси Совет Иттифоқининг яхши хизмати туфайли сўндирилди. Шастрининг декларацияга қўйган имзосини Ҳиндистон халқи учун васият деса бўлади.

ВЕНГРИЯ

«Непсабадшаг» газетасининг бош мақоласида айтиладики, Ҳиндистон билан Покистон ўртасидаги муносабатлар Ўзбекистон пойтахтида олиб борилган бир ҳафталик музокаралар натижасида шу давлатлар барпо этилганидан кейин 20 йил ичидагига қараганда кўпроқ ўзгартирилди. Тошкент декларациясини вужудга келтиришда мазкур мамлакатлар давлат арбобларининг донишмандлиги ва соғлом ақли ҳал қилувчи роль ўйнади. Совет Иттифоқининг яхши хизматлари, СССР Министрлар Совети Раиси А. Н. Косигиннинг тинмай иш олиб борганлиги катта аҳамиятга эга бўлди.

ЮГОСЛАВИЯ

Тошкент учрашувининг якунлари Югославия матбуотининг диққат марказида турибди.

Янги йилда дипломатия соҳасида қилинган биринчи катта иш, деб ёзади «Политика» газетаси, тинчликсеварлик принципларининг янада барқарор бўлишига ҳисса қўшди ва Тошкент декларациясини яратиб бериб, фақат осиёдаги аҳоли учунгина эмас, балки умуман халқаро муносабатлар учун ҳам катта аҳамиятга эга ўрнак яратиб берди.

ЖАЗОИР

Тошкентдаги учрашув, деб ёзади «Альмужоҳид» газетаси, «Тарихдан жой олади», чунки бу учрашув натижасида имзоланган битим Ҳиндистон билан Покистон ўртасидаги қирғин урушга чек қўйди ва уларни бир-биридан ажратиб турган проблемаларни тинч ҳал қилишга олиб келади. Ҳиндистон билан Покистон тинчлик йўлида жуда катта қадам қўйдилар, Тошкент конференцияси эса шу йўлдаги муҳим босқичдир.

НЕПАЛ

Непал ҳукумати Тошкент декларацияси имзоланганлигини табрикламоқда. Непал ташқи ишлар министрлигининг вакили миллий матбуот агентлиги мухбирига айтдики, Непал ҳукумати Тошкент декларациясини Ҳиндистон билан Покистон ўртасидаги ҳамжиҳатликни яхшилашга ва келишмовчиликларни тинч йўл билан ҳал қилишга йўл очиб беради, деб ҳисоблайди.

ДЕҲЛИДА МОТАМ МИТИНГИ

ДЕҲЛИ, 12 январь. (ТАСС). Пойтахт аҳолисидан неча юз минг кишилар атоқли давлат арбоби Лаъл Баҳодир Шастрининг хотирасини ҳурматламоқ учун бугун Деҳлидаги Рамлила Граунд майдонига тўпландилар.

Ҳиндистон раҳбарлари, Л. Б. Шастрини дафн этиш маросимида қатнашган чет эл делегацияларининг аъзолари минбарга чиқадилар. Марҳум бош министр тириклик чоғида шу минбардан неча марталаб нутқ сўзлаган эди.

Митингда раислик қилувчи Ҳиндистон президенти С. Радхакришнан биринчи сўзни СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигинга беради.

Улуғ ҳинд халқи ўз ҳукуматининг раҳбари, атоқли давлат арбоби ва сиёсий арбоб Лаъл Баҳодир Шастридан айрилиб, оғир жудоликка учради, деди А. Н. Косигин. Мана шу дамларда совет кишилари ўз дўстлари — ҳинд халқига ғоят чуқур хайрихоҳлик ва ҳамдардлик изҳор қилмоқдалар.

Бу жудоликнинг алами ва мусибати, деб сўзини давом эттирди СССР Министрлар Советининг Раиси, айниқса бизга қаттиқ таъсир қилмоқда, чунки биз Тошкент учрашувининг етти куни мобайнида Лаъл Баҳодир Шастри билан ҳар куни бевосита ҳамсуҳбат бўлиш, мана шу олижаноб инсон донишманд давлат арбобига хос зўр ғайрат ва сабр-чидам кўрсатиб, Ҳиндистон учун ва умумий тинчлик учун катта аҳамиятга эга бўлган масалаларни ҳал қилиш йўлларини нақадар қунт билан излаганини кўриш имкониятига мушарраф бўлган эдик. Ҳиндистон билан Покистон ўртасига нифоқ солиб турган проблемаларни бартараф этишга олиб борувчи йўлларни излаш борасидаги ҳаракатлар ижобий натижалар берган экан, бунга ғоят кўп даражада унинг хизмати туфайли эришилди. Шундан сўнг А. Н. Косигин Л. Б. Шастрининг Ҳиндистон миллий озодлик ҳаракатидаги ва мустақил Ҳиндистонни барпо этишдаги, мустамлакачилик ҳукмронлигининг оғир меросини тугатишдаги ролига тўхталиб ўтди.

А. Н. Косигин Л. Б. Шастрининг Тошкент учрашувини очиш маросимида айтган қуйидаги сўзларини эсга солди: «Ҳиндистон ва Покистон ривожланиб равнақ топа олиши учун тинчликда яшашни ўрганишлари керак. Бирбиримиз билан уруш қилиб ўтириш ўрнига, фақирликка, касалликка ва жаҳолатга қарши кураш бошлайлик». Ҳиндистон ҳукумати бошлиғининг ана шу программ баёнотини Тошкент учрашувининг натижалари билан таққослаб кўрар эканмиз, деди А. Н. Косигин, Ҳиндистон делегацияси ва шахсан Лаъл Баҳодир Шастри музокараларнинг муваффақиятига нақадар катта ҳисса қўшганлиги бугунги кунда кўзимизга яққол ташланиб турибди. Тошкент декларацияси Ҳиндистон ярим оролида сулҳ ўрнатади, деб сўзини давом эттирди Совет ҳукуматининг бошлиғи. Тошкент декларацияси Покистон билан Ҳиндистон ўртасидаги муносабатларни нормаллаштиради, чунки улар ўз зиммаларига куч ишлатмаслик ва ўз низоларини тинч воситалар билан ҳал қилиш мажбуриятини олдилар ҳамда ҳарбий можаро натижасида вужудга келган бир қанча муҳим масалаларни ҳал қилишга олиб борувчи йўлларни белгилаб олдилар.

Ҳиндистон-Покистон муносабатларининг нормаллаштирилиши Жавоҳарлал Неру васиятларига содиқ бўлган Ҳиндистон томонидан ўтказиб келинган ва ўтказилаётган сиёсатга мос бўлиб тушади. Блокларга қўшилмаслик, тинчликни ва халқаро ҳамкорликни мустаҳкамлашдан иборат бўлган бу сиёсат туфайли Ҳиндистон барча тинчликсевар халқларнинг чуқур ҳурматига сазовор бўлди.

Мен шуни алоҳида таъкидлаб ўтмоқчиманки, деди А. Н. Косигин, Лаъл Баҳодир Шастри Жавоҳарлал Нерунинг йўлини давом эттирди, Совет-Ҳиндистон дўстлигини ва ҳамкорлигини изчиллик билан ривожлантирди ва мустаҳкамлади, у, Ҳиндистон халқлари байроғини баланд кўтариб келди.

Совет-Ҳиндистон дўстлиги, деб сўзини давом эттирди А. Н. Косигин, халқаро муносабатларнинг ривожланишида баракали таъсир кўрсатмоқда ва умумий тинчликни мустаҳкамлашга хизмат қилмоқда. Бу билан биз антиимпериалистик кучларнинг бирлашган фронтини жипслаштирмоқдамиз ҳамда халқларнинг миллий озодлик курашига реал мадад кўрсатмокдамиз. Биз ҳамма вақт курашмоқдамиз, тинчлик учун, урушга қарши курашмоқдамиз. Совет Иттифоқида, деди сўзини тугата туриб Совет ҳукуматининг бошлиғи, сизлар «ҳиндлар — бизнинг дўстимиз ва биродаримиз» деган сўзни тез-тез эшитасиз. Сизлар учун қайғули бўлган бугунги дамларда ҳам совет кишилари бизнинг мамлакатимиз бундан буён ҳам Ҳиндистон билан дўстликни мустаҳкамлай беради, бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлаш учун сизлар билан бирга кураша беради, деб сизларга қардошларча айтиб қўйишни илтимос қилдилар. А. Н. Косигиндан кейин АҚШ вице-президенти Г. Хэмфри, Англиянинг биринчи давлат секретари ва экономика министри Ж. Браун, Афғонистон бош министри М. Х. Мейвандвал, Непал министрлар советининг раиси С. Б. Тхапа ва бошқа нотиқлар гапирдилар.

Улар оғир жудолик дамларида ҳинд халқига хайрихоҳлик изҳор этдилар, Шастрининг тинчликни мустаҳкамлашга қўшган ҳиссаси ҳақида сўзладилар. «Покистон халқи, — деди ўз нутқида Покистон савдо министри Ғулом Форуқ, — ўнгланмас жудолик— Л. Б. Шастрининг вафоти муносабати билан ҳинд халқининг қайғусига шерикдир. Икки мамлакат ўртасида музокаралар йўли билан ҳал қилиб бўлмайдиган проблемалар йўқ, биз бунга қатъиян аминмиз. Мамлакатларимизнинг раҳбарлари бир-бирларининг фикрларини тушуна бошлаганларида, Шастрини ажал маҳв этганлиги бошимизга тушган мусибат бўлди».

Сўзга чиққан нотиқлар Тошкент декларациясига юксак баҳо берадилар, Л. Б. Шастрининг ана шу ҳужжатни ишлаб чиқишдаги хизмати ҳақида гапирадилар. Шастрининг номи, деб таъкидлади ўз нутқида Ҳиндистон Компартияси парламент группаси ижрокомининг аъзоси Х. Мукаржи, «Тошкент руҳи» билан чамбарчас боғлангандир. Кўп кишилар Тошкент учрашувининг муваффақиятини Совет Иттифоқининг холис хизматларига боғламоқдалар.

Президент С. Радхакришнан ўз нутқида таъкидлаб айтдики, Ҳиндистон Тошкент декларациясининг руҳига мадад бериш учун, шунингдек низоли масалаларни ҳал қилиш вақтида куч ишлатишдан сақланиш учун ўзининг бутун куч-ғайратини сарфлайди. У, Ҳиндистон билан Покистон ўртасида бир битимга келинишига Совет ҳукуматининг бошлиғи қўшган ҳиссага юксак баҳо бериб, бундай деди: «Бизнинг дўстимиз Косигин жаноблари Тошкент декларациясини ишлаб чиқишда етакчи олижаноб ва қаҳрамонона роль ўйнади».

Президент, Л. Б. Шастрини дафн этиш маросимига ўз вакилларини юборган ҳамма мамлакатларга миллат номидан ташаккур билдирди.

Шундан сўнг сўзга чиққан бош министр Г. Л. Нанда Ҳиндистон Л. Б. Шастри имзолаган Тошкент декларациясининг моддаларини бажаражагини таъкидлади. У, марҳум бош министр ўз халқига ялпи тинчлик ва равнақ тилаганлигини айтди.

Митинг Ҳиндистон миллий гимнини куйлаш билан тугади.

Совет Иттифоқи билан Ливан ўртасида маданий алоқалар тобора кенгайиб бораяпти. Байруд Триполи ва бошқа шаҳарлар аҳолиси совет кишилари ҳаёти билан қизиқмоқдалар. Яқинда Тир шаҳридаги кутубхонага араб, француз ва инглиз тилларида нашр қилинган совет китоблари совға қилинди. Суратда: ливанликлар Совет Иттифоқидан келтирилган китобларни кўришмоқда.

П. Егоров фотоси., (ТАСС фотохроникаси).

СЎНГГИ ЙЎЛГА

ДЕҲЛИ, 12 январь. (ТАСС). Бугун бу ерда Ҳиндистон Бош Министри Лаъл Баҳодир Шастрини дафн этиш маросими бўлиб ўтди. Эрталаб дафн этиш маросимининг қатнашчилари Ҳиндистон ҳукуматининг собиқ бошлиғи истиқомат қилиб келган резиденциядан чиқиб, кремация маросими ўтказиладиган Жамна дарёсининг соҳили томон йўл олдилар.

Ҳукумат маъмурлари фикрича, ўтган 24 соат ичида беш юз мингдан ортиқ киши тобут олдидан ўтиб, марҳумга ўз миннатдорчилиги ва ҳурматини ифода этган.

Дафн этиш маросимининг қатнашчилари Ҳиндистон пойтахтининг марказий кўчаларидан юриб, Раж Фатҳ магистрали орқали Ҳиндистоннинг буюк дарвозасига чиқадилар, Эски Деҳли деворлари ёнидан айланиб, кремация жойига йўл оладилар. Бу ерда жасадни куйдириш учун гулхан тахт қилиб қўйилган эди.

Марҳум Бош Министрнинг уйи билан Жамна дарёсининг соҳили орасидаги масофа ўн километрча келади. Шу йўлнинг бошидан — охиригача неча юз минг кишилар Лаъл Баҳодир Шастри билан сўнгги марта видолашиб қолдилар.

Деҳли кўчаларида байроқлар эгилиб, уларга мотам ленталари тақиб қўйилган.

Марҳум Л. Б. Шастрининг жасади солинган тобут Ҳиндистоннинг давлат байроғига ўраб, тўп лафети устига ўрнатилган. Лафетнинг олдида Ҳиндистон қўшинлари уччала турининг штаб бошлиқлари бормоқдалар. Марҳумнинг жасади солинган тобут атрофида Ҳиндистон қуролли кучларининг йиғма бўлинмаларидан иборат фахрий қоровуллар келмоқда. Тобут кетидан Л. Б. Шастрининг бола-чақалари ва қариндош-уруғлари, чет мамлакатларнинг ҳукумат делегациялари ва шу жумладан СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин бошлиқ совет делегацияси, Ҳиндистоннинг раҳбар арбоблари, парламент аъзолари ва дипломатлар келишмоқда. Ҳиндларнинг қадимги урф-одатларига мувофиқ, Деҳли аҳолиси мотам маросими қатнашчилари ўтган йўлга бошдан-охиригача ҳар хил гулларнинг баргларини сочиб ташлади.

ҲИНДИСТОН ПАРЛАМЕНТИНИНГ АЪЗОЛАРИ Л. Б. ШАСТРИ ХОТИРАСИНИ ҲУРМАТЛАМОҚДАЛАР

ДЕҲЛИ, 12 январь. (ТАСС). Ҳиндистон парламентининг икки юзга яқин делегати кеча кечқурун парламент биносида тўпланиб, Ҳиндистоннинг «Буюк тинчлик миссиясини бажариш вақтида» вафот этган Бош Министри Л. Б. Шастри хотирасини ҳурматладилар. Бош Министр вазифасини бажарувчи Г. Нанда, парламент халқ палатасининг раиси Ҳукам Сингх ҳамда турли партиялар ва группаларнинг вакиллари «оддий ва буюк зотнинг» донишманд давлат арбоби ва тинчлик учун курашувчининг ҳаёти ва фаолияти ҳақида гапирдилар.

Тошкентда қўлга киритилган ютуқ, деди ўз нутқида Г. Нанда, Л. Б. Шастрининг катта муваффақияти бўлди. Бироқ, деди Г. Нанда, бу — мақсадга эришиш йўлида қўйилган биринчи қадам бўлди, холос, ҳали биз келгусида жуда кўп иш қилишимиз керак.

А. Н. ШЕЛЕПИН ХО ШИ МИН БИЛАН УЧРАШДИ

ХАНОЙ, 12 январь. (ТАСС). КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, Марказий Комитет секретари А. Н. Шелепин бошчилигидаги Совет Иттифоқи делегацияси бугун Вьетнам Меҳнаткашлар Партияси Марказий Комитетининг Раиси Хо Ши Мин билан учрашди.

Учрашув самимий, ўртоқлик вазиятида ўтди.

Учрашувда Вьетнам Меҳнаткашлар Партияси Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзолари Ле Зуан билан Фам Ван Донг ҳам иштирок этдилар.

СОВЕТ ИТТИФОҚИ ДЕЛЕГАЦИЯСИНИНГ ВДРДА БЎЛИШИ

ХАНОЙ, 12 январь. (ТАСС). КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, Марказий Комитет секретари А. Н. Шелепин бошчилигидаги Совет Иттифоқи делегацияси бугун тушдан кейин Вьетнам Меҳнаткашлар Партияси Марказий Комитетининг секретарлари Ле Зуан, Ле Дик Тхо; То Хиу, Нгуен Ван Чан, Хоанг Анем ўртоқлар билан учрашди. Учрашув вақтида суҳбат бўлди, суҳбат ғоят илиқ, қардошларча вазиятда ўтди.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

14 ЯНВАРДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 18.00 — **Телевизион янгиликлар,** 18.20 — **Юқори синф ўқувчилари клуби,** 19.00— **Экран янгиликлари,** 19.50 — **Композитор С. Бобоев.**

20.30 — **Эшиттиришлар программаси.**

Ўзбек тилида: 20.35 — **Телевизион янгиликлар,** 20.50 — **Беш йилликнинг биринчи йилини меҳнат намуналари билан шарафлайлик** (қишлоқ хўжалик ходимлари учун), 21.10 — **Чол билан кампир бўлган экан** (бадиий фильм).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 19.10 — **Қизиқ ўйинчоқлар** (болалар учун), 19.35 — **Телефильм,** 20.05 — **СССР халқлари куйлари.**

Рус тилида: 20.35 — **Новелла кутубхонаси** (артист З. Шарк ижро этади), 21.05 — **Юзеф Хельмонский** (ҳужжатли фильм), 21.15 — **Чақирилмаган меҳмонлар** (бадиий фильм).

ТЕАТР

НАВОИИ НОМЛИ ТЕАТРДА — 15/I да **Хоразм қўшиғи.**

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 14/I да **Сарвқомат дилбарим,** 15/I да **Ўғирланган умр.**

МУҚИМИИ НОМЛИ ТЕАТРДА— 15/I да янги спектакль **Ота ўғли.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА— 15/I да **«Юность» цирк коллективи ва «Арслонлар» аттракциони.**

КИНО

Фавқулодда топшириқ — НАВОИИ номли, «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун), САНЪАТ САРОЙИ (эрталаб соат 11, кундуз 1 ва 3 да).

Афина атрофида — «ИСКРА» (кундуз ва кечқурун).

Шимол гули — «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

«Аврора» залпи — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз соат 5 ярим, кеч 7 ярим ва 9.15 минутда).

ЭСТРАДА ТЕАТРИДА

14 январда

ЎЗБЕК ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИ ВА ЭСТРАДА АРТИСТЛАРИНИНГ

концерти

Концертларда: Ўзбекистон ССР халқ артистлари **Шаҳодат Раҳимова, Ғулом Абдураҳмонов,** Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар **Жуманазар Бекжонов, Қундуз Миркаримова,** солистлардан **Зокиржон Султонов, Холисхон Қодирова, Сора Шукурова, Манзура Мўминова, Зумрат Ҳожиева, Тўхта Рисметова, Дилбар Абдуллаева, Исмоил Бобожоновлар** қатнашади.

Ўзбек халқ чолғу оркестри жўр бўлади. Оркестрнинг бадиий раҳбари ва бош дирижёр — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист **Саид Алиев,** дирижёр — **Сайфи Жалил.**

Программани Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист **Муҳаббат Мусаева** олиб боради.

Концерт кеч соат 7 яримда бошланади. Билетлар Эстрада театри кассасида кундуз соат 2 дан ва районкассаларда соат 12 дан сотилади.

«ЖИПСЛИК ВА БИРЛИК МАНФААТЛАРИНИ КЎЗЛАБ»

Ш. Р. РАШИДОВНИНГ «МУНДО» ГАЗЕТАСИГА БЕРГАН ИНТЕРВЬЮСИ

ГАВАНА, 13 январь. (ТАСС). Гавана конференцияси — империализмга, эски ва янги мустамлачиликка қарши, миллий мустақиллик учун, тинчлик, демократия ва социал тараққиёт учун курашаётган халқлар бирдамлигининг янги босқичи, янги маррасидир, деди уч қитъа халқлари бирдамлиги конференциясида қатнашаётган совет делегациясининг бошлиғи, КПСС Марказий Комитети Президиуми аъзолигига кандидат, Ўзбекистон КП Марказий Комитети биринчи секретари Ш. Р. Рашидов «Мундо» газетасига берган интервьюсида. Бу интервью неча газетада эълон қилинди.

Ҳозирги кунда, деди у, планетамиздаги барча халқларнинг нигоҳи Гаванага қаратилгандир. Қардошлик, бирдамлик ва бирликнинг бундай мўътабар, кенг йиғини ҳали ўтказилмаган эди. Ўз мустақиллиги учун курашаётган мустамлакачилик асоратидан озод бўлган халқларнинг вакиллари, социалистик давлатларнинг ўз сафларида неча юз миллион кишиларни бирлаштирувчи энг йирик халқаро демократик ташкилотларнинг, чунончи, жаҳон касаба союзлари федерацияси, жаҳон тинчлик кенгаши, хотин-қизлар жаҳон демократик федерацияси, демократик ёшлар жаҳон федерациясининг вакиллари, — бизларнинг ҳаммамиз Гаванага тўпландик. Европадаги социалистик мамлакатларнинг, жумладан, Германия Демократик Республикаси билан Венгриянинг вакиллари биринчи марта мана шундай конференцияда кўзатувчи бўлиб қатнашмоқдалар. Мана шуларнинг ҳаммасида, деб уқтирди совет делегациясининг бошлиғи ,ҳозирги замондаги асосий революцион кучларнинг буюк умумжаҳон бирлиги ўз аксини топмоқда. Бундан буён эришиладиган ғалабаларнинг энг зарур шарти бўлмиш жипслик билан бирлик-бизнинг мақсадимиз эканлигини конференциянинг юксак минбаридан биз яна бир карра таъкидлаб гапирдик. Делегациямиз аъзолари конференция комиссияларида худди мана шу йўлни изчиллик билан ўтказмоқдалар. Биз, совет кишилари учун, деб сўзини давом эттирди Рашидов, империализмга қарши, реакция ва жабр-зулм кучларига қарши курашдаги муштарак манфаатлар ҳамма нарсадан устундир. Пролетар интернационализми бурчига содиқ бўлган бизнинг халқимиз миллий мустақилликни қўлга киритишда, уни империалистларнинг тажовузларидан қаттиқ ҳимоя қилишда, янги ҳаёт барпо этишда, Осиё, Африка ва Латин Америкаси халқларига ёрдам бериб келди ва ёрдам бераверади.

Сўнгра, совет делегациясининг бошлиғи конференциянинг бутун иши қаҳрамон Вьетнам билан жанговар бирдамлик, Вьетнамнинг агрессорларга қарши адолатли курашида унга ёрдам кўрсатиш учун барча куч ва воситаларни сафарбар этиш руҳи билан суғорилганлигини таъкидлади.

Ҳар бир янги йилга ном қўйиш Кубада яхши традиция бўлиб қолган. Бир неча кун муқаддам ўртоқ Фидель Кастро шу традицияга биноан, 1966 йилни «бирдамлик йили» деб эълон қилди. Бунда чуқур символик маъно бор. Чунки худди мана шу ерда, Кубада янги йилнинг дастлабки кунларида уч қитъа халқларининг бирдамлиги бунёдга келди, Гаванaнинг жанговар руҳи шу бирдамликнинг байроғи бўлади.

Катта иш олиб бориш билан мана шу ерда уч қитъа конференциясини ўтказиш имкониятини яратиб берганликлари учун Рашидов кубалик дўстларга ташаккур билдирди.

ТОШКЕНТ ДЕКЛАРАЦИЯСИ АМАЛГА ОШИРИЛМОҚДА

ДЕҲЛИ, 12 январь. (ТАСС). Л. Б. Шастрини дафн этиш маросимида қатнашиш учун Тошкентдан бу ерга келган Покистоннинг Ҳиндистондаги олий комиссари Аршад Хусайин ўз вазифаларини бажариш учун Деҳлида қолади, деб хабар беради Ҳиндистон телеграф агентлиги.

Ҳар иккала мамлакат ўртасидаги муносабатлар кескинлашганлиги натижасида узилган дипломатик алоқаларни тиклаш тўғрисида яқинда Тошкент декларациясида қабул қилинган қарорга мувофиқ, бу тадбир қўлланилди, дейилади ахборотда.

Ҳиндистоннинг Покистондаги олий комиссари ҳам деб қайд қилади Ҳиндистон телеграф агентлиги, яқин кунларда Карачига қайтиб келади.

Дўстона ёрдам

СОФИЯ, 13 январь. (ТАСС). Болгария ҳукуматининг Вьетнам Демократик Республикаси ҳукуматига комплекс объектларини қуришда ёрдам бериш мақсадида процентсиз кредит бериши тўғрисидаги шартнома бу ерда имзоланди. Бу объектлар Вьетнам Демократик Республикасининг экономикасини ўстиришда ва мустаҳкамлашда катта ёрдам бўлади. Иккала мамлакат ўртасида 1966 йилда товар айрибошлаш тўғрисидаги битим имзоланади.

УЧ ҚИТЪА КОНФЕРЕНЦИЯСИДА

ГАВАНА, 12 январь. (ТАСС). Куба пойтахтида Осиё, Африка ва Латин Америкаси халқлари бирдамлигининг биринчи конференцияси ўз ишини давом эттирмоқда. Уч қитъанинг мана шу улуғвор анжумани делегатлари империализмга, эски ва янги мустамлакачиликка қарши бир жон-бир тан бўлиб курашиш проблемаларини Гаванадаги энг йирик «Гавана Либре» меҳмонхонасининг муҳташам залларида муҳокама қилишаётганига бир ҳафтадан ошди. Конференция комиссияларида энг муҳим резолюцияларнинг лойиҳаларини ишлаб чиқиш тугай деб қолди. Яқин фурсат ичида бу лойиҳалар ялпи мажлисда муҳокама қилинади.

Конференция иши қандай бораётганини бутун Гавана диққат-эътибор билан кузатиб турибди. Газеталар конференция делегатлари билан қилинган суҳбатларни босиб чиқармоқда, телевидение ҳар куни конференцияга бағишлаб махсус программалар кўрсатмоқда. Пойтахтдаги энг йирик виставка залларида катта-катта виставкалар очилди. Бу виставкалар конференцияда вакиллари қатнашаётган мамлакатларнинг тарихи ва маданиятидан ҳикоя қилади.

Ҳозир Куба фанлар академияси жойлашган миллий Капитолий биносида Камбоджанинг каттагина виставкаси очилди. Уч қитъа анжумани шарафига Латин Америкаси рассомларининг катта виставкаси очиб қўйилди. «Гавана Либре» меҳмонхонасидан сал нарироқда «Куба-Американинг эркин территорияси» деган улкан виставканинг экспонатлари кўрсатилмоқда. Бу виставка уч қитъа анжумани делегатлари ва меҳмонларига куба революциясининг асосий босқичларидан ҳикоя қилади.

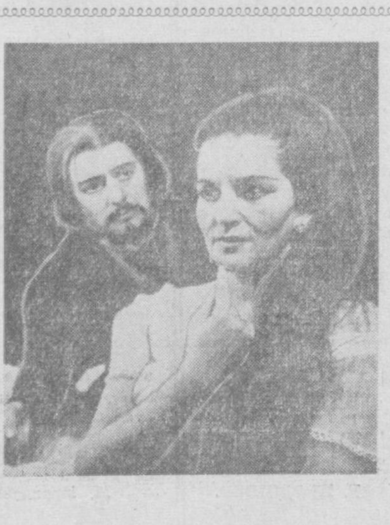

БУДАПЕШТ. **Венгрия давлат опера театрида Дмитрий Шостакович яратган «Катерина Измайлова» операсининг премьераси бўлди. Спектаклни совет режиссёрлари Лев Михайлов ва Надежда Кемарскаялар саҳнага қўйган.**

Суратда: спектаклдан кўриниш. Артистлар Мария Матяш — Катерина ва Тибор Удварди — Зиновий ролларида.

МТИ—ТАСС фотоси.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри.

Р. 07524. ИНДЕКС 64969 Г — 1030. IX